au

arkkitehtiuutiset

1 • 2019

3L Education Oy:n
Työympäristöjohtaminen
Workplace -valmennuksen
osanottajat tutustuvat
Aalto-yliopiston Harald Herlin
-oppimiskeskukseen Otaniemessä
Kuva: Pirjo Honkaniemi

3L Education Oy

Kiinteistö- ja rakennusalan kehittäjä – aina askelen edellä

Kevään 2019 koulutustarjontaa kiinteistö- ja rakennusalan johdolle ja asiantuntijoille

Johtaminen

Menestyksen konseptit – kiinteistö- ja rakennusalan liikkeenjohtamisen valmennus
10 pv + vapaaehtoinen opintojakso USA:ssa 5 pv, aloitus huhtikuu 2019
Valmennuksen pohjana on työn uusi kehittyvä maailma, joka hakee uusia malleja ja toiminta-tapoja yritysten menestykseen.
Ohjelma on hyväksytty RAKLIn kiinteistöjohdon sertifioinnin KJs-johtamisohjelmaksi.

Rakennuttaminen

Rakennuttamisen pätevöittävät FISE Oy:n hyväksymät valmennusohjelmat:

- **Korjausrakennuttaminen valmennus-ohjelma RAP**, aloitus 25.–26.3.2019
- **Infrarakennuttamisen valmennusohjelma RAP**, aloitus 25.–26.3.2019
- **Vanhemman korjausrakennuttajan ja kiinteistökehittäjän valmennusohjelma RAPS**, aloitus 21.3.2019
- **Vanhemman infrarakennuttajan valmennus-ohjelma RAPS**, aloitus 21.3.2019

Seminaareja

- **Uudet sopimusmallit – PJU ja allianssi** 25.1.2019
- Tulevaisuuden oppimisympäristöt ja työympäristöt seminaarisarja: **Tulevaisuuden oppimisympäristöt – uudet strategiat ja konseptit** 5.2.2019
- **Kouluverkkojen kehittäminen workshop** Maaliskuu 2019
- **Korjata vai purkaa? Mitä teemme vanhoille julkisille rakennuksille?** Huhtikuu 2019
- **Livable Cities 2019 Helsinki – The Future of the Built Environment** 11.–12.4.2019

Opintomatkoja

Developing Built Environment in New York 4.–9.5.2019

Myös räätälöityjä opintomatkoja yritysten johto-ryhmille tai muille pienryhmille

Lisätietoja

Toimitusjohtaja **Pirjo Honkaniemi**
0500 703 884
pirjo.honkaniemi@3leducation.net
www.3leducation.net

3L Education
Lifelong Learning

MIIA PERKKIÖ
SAFAn hallituksen jäsen

ILKKA-ANTTI HYVÄRINEN

> ARVOJEN TUNNISTAMISEEN JA ARVOT SÄILYTTÄVIEN KORJAUSMENETELMIEN KEHITTÄMISEEN TARVITAAN TUTKIMUSTA, LUOVUUTTA JA LISÄÄ JULKISIA RESURSSEJA.

Arvovalintoja

Kun talo valmistui, sitä pidettiin edistyksellisenä. Toista samannäköistä ei ollut ennen tehty: se oli tinkimättömän suunnittelun tulosta, kaikin puolin ainutlaatuinen. Käyttäjät olivat vaikuttuneita, jopa innostuneita. Arkkitehtiakin kehuttiin. Talo esiteltiin lehdissä ja näyttelyissä maailman eri kolkissa.

Kului vuosia, taloa korjailtiin tarvittaessa. Käyttäjät vaihtuivat, talo ja talotekniikka vanhenivat. Talo oli peruskorjattava ja ilmanvaihto koneellistettava. Pian korjauksen jälkeen käyttäjät alkoivat oireilla. Ensin yhdellä todettiin pitkittynyt poskiontelotulehdus. Sitten yhä useammalla oli päänsärkyä. Jollekin puhkesi astma. Tutkimuksissa löytyi VOC- ja PAH-yhdisteitä, mikrobikasvustoja ja sädesienipitoisuuksia yli viitearvojen.

Arkkitehti olikin tehnyt huonon talon. Siitä puuttuivat kunnon räystäät, sokkeli oli matala, ikkunat liian suuret ja vaivalloiset pestä ja huoltaa. Omistaja laski, että korjaaminen oli kalliimpaa kuin purkaminen ja uuden rakentaminen.

Esimerkin kaltaisissa tilanteissa kysymys on pohjimmiltaan arvoista. Kun hyvin suunniteltu ja ansiokas, joskus jopa suojeltu rakennus halutaan purkaa, syntyy arvoristiriita. Toisistaan mittaa ottavat ihmisen fyysisiin tarpeisiin vastaava käyttöarvo sekä historialliset ja esteettiset arvot. Käyttöarvo on väistämättä sidoksissa myös rahaan, mutta jälkimmäisten hinnoittelu on vaikeampaa. Koska arvot ovat suhteellisia ja usein subjektiivisiakin, näkemyksissä voi olla suuria eroja.

Talojen terveellisyyttä ja turvallisuutta voidaan pitää lähestulkoon absoluuttisina arvoina. Siksi tuntuu käsittämättömältä, ettei esimerkiksi sisäilmaan liittyviä ongelmia onnistuta korjaamaan. Arvovalinnoista on tavallaan kyse myös silloin, kun taloa ei haluta enää korjata eivätkä suunnittelijat kykene löytämään ratkaisua.

Rakennettu ympäristö on Suomen tärkein kansallisvaranto. Siihen liittyy myös rahasta riippumattomia arvoja, jotka kytkeytyvät kansakunnan yhteiseen perintöön, sen historiaan ja kulttuuriin. Tästä useimmat ovat yhtä mieltä. Rakennusten säännöllinen kunnossapito ja tarvittaessa korjaaminen ovat myös hyvä sijoitus: korjausvelkaa ei pääse kertymään, ja talot pysyvät käyttökelpoisina. Käyttöarvo säilyy, ja ajan myötä talot saavat myös ikään kuin korkona ikäarvon mukanaan tuomaa historiallista arvoa. Ikäarvo säilyy ja lisääntyy parhaiten, kun talo on käytössä.

Edellisen sukupolven työtä on aina ollut vaikea arvostaa. Nyt uhattuna on etenkin 1960–1980-lukujen rakennuskanta – nuo sisäilmaongelmaiset tasakattoiset laatikot. Sen arvottaminen ja suojelu alkaa olla ajankohtaista. Kaikki aikakauden räystäättömät valesokkelitalot eivät ole korjauskelvottomia.

Arvojen tunnistamiseen ja arvot säilyttävien korjausmenetelmien kehittämiseen tarvitaan tutkimusta, luovuutta ja lisää julkisia resursseja. Muuten Oodille ja Amos Rexille käy kuten esimerkin talolle.

GEBERIT

HUIPPULAATUA SEINÄN **MOLEMMIN PUOLIN**

KNOW HOW INSTALLED

THE POWER OF LESS
HELPOMPAA. YKSINKERTAISEMPAA. RISKITTÖMÄMPÄÄ

Jokaisessa rakenteessa on omat haasteensa, ensimmäisestä viivanvedosta käyttövalmiiseen asennukseen. Valitessasi Geberitin, saat yhden kumppanin, joka toimittaa valmiin kylpyhuoneratkaisun. Näin säästät aikaa ja kustannuksia seinän molemmin puolin. Tätä tarkoittaa Know-How Installed.

Lue lisää: www.geberit.fi/powerofless

1 | 2019

au arkkitehtiuutiset

3 **PÄÄKIRJOITUS**
Arvovalintoja *Miia Perkkiö*

6 **HAASTATTELU**
Pienet tehtävät saattavat olla vaikeimpia *Pirkko-Liisa Schulman*

10 **TAPAHTUMAT**
10 **Ronskia ja hienovaraista** *Elina Koivisto*
14 **Bauhaus-juhlavuosi on alkanut** *Tarja Nurmi*

18 **MAAILMALLA**
Moskova, miksipä ei *Tarja Nurmi*

22 **KIRJAT**
Voiko rakennuksista lukea Euroopan tarinan? *Lauri Jääskeläinen*

24 **KOLUMNI**
Liikettä tummien pilvien alla *Jorma Mukala*

28 **KILPAILUT**
28 **Hillitty ja huolellisesti valaistu Senaatintori** *Juhani Pallasmaa*
32 **Uusi asuinkortteli Ranta-Tampellaan** *Hannu Huttunen*
34 **Jyväskylän ruutukaavakeskusta täydentyy** *Mikko Heikkinen*

40 **MUISTOKIRJOITUS**
Marja Pekkala 1940–2018 *Matti Seppänen*

44 **ATL**
Kuka ratkaisisi kaupungin? *Henriikka Uotila*

uutisia **70** vuotta!

ILMESTYY: vko 5
12 numeroa vuodessa
Vuodesta 1949
ISSN 0044-8915
Aikakauslehtien liiton jäsen
SAFAn, MARK:n, ATL:n ja
SUM:n uutis- ja tiedotuslehti

JULKAISIJA:
Suomen Arkkitehtiliitto –
Finlands Arkitektförbund ry SAFA
Malminkatu 30, 00100 Helsinki
puh. 09 584 448, fax 09 5844 4222
au@safa.fi, au.safa.fi, @au_uutiset

PÄÄTOIMITTAJA:
Paula Huotelin
paula.huotelin@safa.fi
puh. 040 556 2827

TOIMITUSSIHTEERI:
Anne Haatainen
au@safa.fi, puh. 040 169 2213
Avustaja: Riina Behl
Toimittaja: Päivi Virtanen
Ulkoasu: Anne Haatainen

Paino: Grano Oy 2019

LEHTITILAUKSET JA
OSOITTEENMUUTOKSET:
TILAAJAT: julkaisut@safa.fi
puh. 09 5844 4221
JÄSENET: jasenasiat@safa.fi

ILMOITUSMYYNTI:
Jussi Piha, puh. 050 522 5475
etunimi.sukunimi@saarsalo.fi

Ilmoitusaineiston jättöajat:
au.safa.fi

KANSIKUVA:
Amos Rex -taidemuseo,
TeamLabin Massless. Museon
suunnittelu JKMM Arkkitehdit.
Kuva Tuomas Uusheimo.

ILMESTYMISAJAT:

Nro	*Ilmoitusaineisto	Ilmestyy
2|2019	11.2.	28.2.
3|2019	11.3.	28.3.
4|2019	5.4.	25.4.
5|2019	6.5.	23.5.
6–7|2019	3.6.	20.6.

*(Ilmoitusvaraukset viikkoa ennen ja toimitettava aineisto kahta viikkoa aikaisemmin.)

JOUNI KAIPIA

Pienet tehtävät saattavat olla vaikeimpia

Arkkitehti **Kaarina Löfström** nimitettiin viime kesäkuussa Aalto-yliopiston promootiossa kunniatohtoriksi. Marraskuussa hän piti juhlaluennon otsikolla *Rivit ja välit*. Hän on pitkällä urallaan omassa arkkitehtitoimistossaan ja Valion teknisen osaston rakennusjaoston arkkitehtina suunnitellut muun muassa toimisto- ja teollisuusrakennuksia sekä tutkimuslaitoksia.

Miten päätit opiskella arkkitehdiksi?

– Ehkä lukion parilla viimeisellä luokalla ajatus kypsyi pikkuhiljaa. Piirustus ja matematiikka olivat mieluisia, niitä kuulemma tarvittiin.

Koti vaikutti ajatukseen positiivisesti. Meitä oli neljä tyttöä. Isäni oli kiinnostunut rakentamisesta ja arkkitehtuurista. Itse hän oli puolustusministeriössä kamreerina, mutta purjehdusharrastuksen kautta tuli arkkitehtiystäviä. Hän kuljetti minua sunnuntaikävelyillä katselemassa rakennusten työmaita.

Muistan, miten tuijotimme olympiavuonna Eteläsataman matkustajapaviljongin ja Palacen rakentumista isäni ihailevan mielipiteen sävyttäminä. Kämpin purkamisesta ja Venäjän lähetystöstä isälläni oli vahvat mielipiteet.

> YLEENSÄ KÄYTÄN MATERIAALEJA NIIDEN OMAN LUONTEEN MUKAISINA, EN NAAMIOI. OLEN PYRKINYT ERI KOHTEISSA INNOVOIMAAN MATERIAALEISTA UUSIA, TILANTEESEEN HARKITTUJA OSAKOKONAISUUKSIA. MATERIAALIEN TULEE SOIDA KESKENÄÄN.

Kuinka paljon naisia oli silloin arkkitehtiopiskelijoina?
– Meitä oli minun kurssillani 13, yhteensä 45. Naisiin suhtauduttiin opiskelijoina aivan tasavertaisesti ja mukavasti, esimerkiksi **Ruusuvuori, Blomstedt** ja muut. Tietysti me tytöt pidimme yhtä.

Pian valmistumisesi jälkeen menit töihin Valion tekniselle osastolle. Oliko se tietoinen uravalinta vai sattuma?
– Kun valmistuin vuonna 1967, oli vaikea saada töitä, ainakaan hyvistä toimistoista. Silloin työnhaku tapahtui niin, että soitettiin vain toimistojen ovikelloa. Aloitin huipulta eli Ruusuvuoren toimistosta. Tupa oli siellä täynnä, mutta tiesivät, että Valio hakee arkkitehteja: ”Hae sinne, siellä tehdään hyvää jälkeä, ihan niin kuin täällä.”

En päässyt heti rakennusten suunnitteluun, vaan tein sisustustöitä. Valio suunnitteli maito-lihakauppoja yhdistämällä pieniä itsepalvelumyymälöitä. Kehitin kaluste- ja värisuunnitelmilla pienoiskauppabrändin. Esimerkiksi vakiokylmäkalusteet olivat kömpelöitä, joten piti kehittää uudet. Siihen sain teknistä osaamista kylmälaitteiden asiantuntijoilta Valion tekniseltä osastolta.

Teknisen osaston pääarkkitehti oli Matti K. Mäkinen. Hän oli tunnettu voimakastahtoisena ihmisenä – minkälaista yhteistyönne oli?
– Yhteistyö **Matti K:n** kanssa oli kunnioittavaa molemmin puolin. Ajattelumme oli yleensä samanhenkistä; jos ei kaikessa oltu samaa mieltä, tuli taistelu, joka päättyi vielä parempaan lopputulokseen. Hänen alaisuudessaan ja tasavertaisena pääkonttorin suunnittelussa koin olevani se arkkitehti, joka olin. Hänen voimakastahtoisuutensa oli hyödyllisessä käytössä, kun arkkitehtuuriratkaisuja vietiin läpi päättäjäorganisaatiossa.

Miten työ sopi perhe-elämään?
– Eivät projektien sisällöt vaikeuttaneet perhe-elämää, työajat kylläkin. Kun lapset olivat pieniä, piti työajat sovittaa heidän mukaansa. Valiolla tehtiin luovaa työtä kello kahdeksasta neljään kellokortin mukaan. Yksinkertaisesti ovet pantiin kiinni.

Vuonna 1981 perustit oman toimiston. Olivatko työt kilpailuvoittoja vai tilaustöitä?
– Mielenkiintoiset itsenäiset työni alkoivat Tikkurila Oy:n tutkimuslaitoksen kutsukilpailuvoitosta vuonna 1983. Kumpulan kemian laitoksen kutsukilpailun kunniamaininta toi Viikin maankäyttösuunnitelman ja Biokeskus 1:n suunnittelutyön. Innopoli Otaniemessä tuli haastattelumenetelmän tuloksena. Isot peruskorjaukset Viikkiin ja Otaniemeen tulivat tarjouskilpailujen perusteella, samoin kuin Forssan paloasema.

Mitkä asiat ovat sinulle tärkeitä toimistorakennusten ja tutkimuslaitosten suunnittelussa?
– Ensimmäiseksi tulevat perusasiat: kaupunkikuva, tilaohjelma, tulevien käyttäjien haastattelut ja materiaalit. Käyttäjähaastattelut ovat olleet antoisia ja varsinkin laboratoriorakennuksia suunniteltaessa tärkeitä. Ainahan ei tulevia käyttäjiä tiedetä.

Minulle on tärkeää suunnitella työympäristö, joka on luonteva, piiloaktivoiva ja tekniset vaatimukset täyttävä. Lisäksi pitää ratkaista tilojen joustavuus, joka on vaikea asia. Tulevat

MATTI RAJALA / AALTO-YLIOPISTO

Promootiopotretti kesäkuussa 2018.

tilat rakennuksissa kaipaavat omaa luonnetta, ja kohteisiin tulee sisällyttää dominantteja. Toistuvista työtiloista olen useassa kohteessa muodostanut yksiköitä, ”noppia”, ja sitten tulevat rakennuksen muut tilat: sisääntuloaula, ruokasali, kirjasto ja auditoriot.

Oletko tehnyt tutkimusta työympäristön suunnittelusta?

– Tein **Osmo Lapon** ohjauksessa tutkimusta *Toimistot työympäristönä* lisensiaattityötä varten. Se jäi kesken, mikä harmittaa näin jälkikäteen – ei olisi paljon puuttunut. Osallistuin myös *Toimisto huomenna* -tutkimukseen. Siihen liittyi kiinteänä osana kolme teoreettista tilamallia tulevaisuuden toimistosta. Minun osuuteni oli Kotkaan sijoittuva valtion virastotalo. Lähdin liikkeelle ”kahvipöytäyksiköstä”, toiminnallisesti ja sosiaalisesti ihanteellisesta perusyksiköstä: neljätoista henkeä, ryhmä joka mahtuu yhteisen kahvipöydän äärelle. Myöhemmin työryhmän ihannekoko ei toteutunut käytännössä kokonaan Kotkan virastotalossa. Eri virastot kaipasivat enemmän joustavuutta.

Mitä mieltä olet nykyisestä trendistä, ettei työntekijöillä ole omia huoneita?

– Minusta suuntaus on ihan kamala: ei ole omia huoneita, ei edes omia työpisteitä. Osa tekee töitä kotona. Tosin käyttäjien kokemukset ovat sekä hyviä että huonoja. Ajan saatossa keksitään uusia toimistomuotoja. Taloudellisesti mitattavat arvot päättävät työympäristömme.

Olet opettanut parikymmentä vuotta sekä Otaniemessä, Tampereella että Oulussa. Et kuitenkaan pyrkinyt professoriksi – miksi?

– Minulla on aina ollut vetoa opettamiseen. Harjoitustöiden ohjaus ja niihin liittyvien luentojen pito oli antoisaa. Mutta professuuri olisi ollut liian iso työ toimiston pitämisen ohella.

Sinulla on ollut paljon luottamustoimia ja jäsenyyksiä: Arkkitehti-lehden toimitusneuvoston jäsen ja toimitusneuvoston puheenjohtaja, Helsingin juhlaviikkojen kuvataidetoimikunnan jäsen, Helsingin julkisivutoimikunnan jäsen, SAFAn kil-

pailuvaliokunnan jäsen, Arkkitehtitoimistojen liiton hallituksen jäsen sekä Valtion kiinteistölaitoksen asiantuntijatoimikunnan jäsen. Mitä nämä ovat antaneet sinulle?
– Nämä luottamustoimet ja jäsenyydet ovat varmaan antaneet enemmän minulle kuin toisinpäin. En ole viihtynyt tehtävissä, joissa kollegojen töitä joutuu arvioimaan, kuten julkisivutoimikunnassa ja Valtion kiinteistölaitoksen toimikunnassa. Kilpailujen juryttäminen on erilaista, kun ehdotukset ovat anonyymeja.

Helsingin juhlaviikkojen kuvataidetoimikuntaan kuuluminen Vuoden taiteilija -valintoineen oli minulle mielenkiintoinen tehtävä. Sääli, että Vuoden taiteilija -instituutio lopetettiin ja muutenkin kuvataiteiden osuus on tällä hetkellä juhlaviikoilla kovin vaatimatonta.

Olet myös saanut paljon tunnustuksia: Teräsrakennepalkinto 1991 Innopoli 1:stä, Vuoden 1994 rakennushanke -kunniamaininta valtion virastotalosta Kotkassa, valtion kolmevuotinen taiteilija-apuraha 1996 ja rakennustaiteen valtionpalkinto 2001. Mitä merkitystä näillä on ollut?
– Tunnustukset ovat olleet toki mieluisia ja kannustavia. Olen sellaisen yhteydessä heti ajatellut, että olen nyt tullut ymmärretyksi. Olen voinut käyttää palkintorahoja – milloin sellaisia on tunnustukseen kuulunut – toimiston edelleenkehittelyyn ja yhteisiin opintomatkoihin sekä esimerkiksi ekologisten ratkaisujen tutkimiseen, kuten Teneriffan koetalossa.

Samalla kun suunnittelit suuria toimisto- ja tuotantorakennuksia, pystyit keskittymään myös pieniin yksityiskohtiin, jopa Senaatintorin jäätelökioskin suunnitteluun.
– En ole valinnut työtä sen mukaan, onko se iso tai pieni. En ole koskaan ajatellut, että projektin koolla olisi merkitystä. Pienet tehtävät saattavat olla niitä vaikeimpia.

Mieluinen, yksi lempitöistäni on leikkimökki, 2 x 2 x 2 metrin kokoinen Kummeli. Se oli Lahden asuntomessujen arkkitehtien suunnittelemia leikkimökkejä vuonna 1993. Toimiston väki rakensi sen käsin vuonna 2002. Kun se valmistui, lapsenlapset eivät olleet moksiskaan, olivat vain kiinnostuneita lätäköistä sen vieressä. Nyt rakennelma toimii mietiskelymajana, se on upealla paikalla meren rannalla.

Sinulla on tarkka materiaalien tuntemus – siitä todistaa toimiston hyllyissä ja ullakolla rivissä olevat valkoiset laatikot, joissa on työn nimi. Laatikoissa on kunkin projektin rakennusmateriaalit ja värit. Miten materiaalit liittyvät kuhunkin työhön?
– Materiaaleilla on aina ollut työssäni ratkaiseva osuus heti projektin alusta lähtien. Työpöydällä on ensimmäisenä tilaohjelma ja materiaalikooste. Sitten tulevat pahviset pienoismallit eri mittakaavoissa. Yleensä käytän materiaaleja niiden oman luonteen mukaisina, en naamioi. Olen pyrkinyt eri kohteissa innovoimaan materiaaleista uusia, tilanteeseen harkittuja osakokonaisuuksia. Materiaalien tulee soida keskenään.

Pidit marraskuussa tohtoripromootion juhlaluennon Aalto-yliopiston taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun uusissa tiloissa. Mitä pidät Väre-rakennuksesta oppimisympäristönä?
– Minusta rakennusratkaisu kaiken kaikkiaan, niin sijoitukseltaan kuin toiminnallisesti, on aivan oivallinen, ihailtava suoritus. Olen omissa töissäni harrastanut yksiköitä: pysyviä osia ja muunneltavia joustavia osia. Mutta se ei tänä päivänä riitä. Väreessä on toteutunut mielenkiintoinen tilojen virta: joustavia yksiköitä ja välitiloja. Näkymät avautuvat osittain ulos ja myös suurempiin tiloihin, missä onnistuneet taideteokset maamerkkeinä auttavat orientoitumaan. Kokonaisuus on kiehtova oppimisympäristön pienoiskaupunki.

Pirkko-Liisa Schulman

KUKA?

- Kaarina Löfström, syntynyt Helsingissä.
- Valmistui arkkitehdiksi Teknillisestä korkeakoulusta 1967.
- Työskenteli Woldemar Baeckmanin toimistossa 1961–1966, Kaarina ja Helmer Löfströmin toimistossa 1966–1969, Valion teknisen osaston rakennusjaoston arkkitehtina 1968–1980.
- Perusti oman toimiston vuonna 1981.
- Luottamustoimia 1970–1990-luvulla: *Arkkitehti*-lehden toimitusneuvoston jäsen ja toimitusneuvoston puheenjohtaja, Helsingin juhlaviikkojen kuvataidetoimikunnan jäsen, Helsingin julkisivulautakunnan jäsen, SAFAn kilpailuvaliokunnan jäsen, Arkkitehtitoimistojen liiton ATL:n hallituksen jäsen sekä Valtion kiinteistölaitoksen asiantuntijatoimikunnan jäsen.
- Palkintoja: Teräsrakennepalkinto 1991, Innopoli 1; vuoden 1994 rakennushanke -kunniamaininta, valtion virastotalo Kotka; valtion kolmivuotinen taiteilija-apuraha 1996; rakennustaiteen valtionpalkinto 2001; kunniatohtori Aalto-yliopisto 2018.

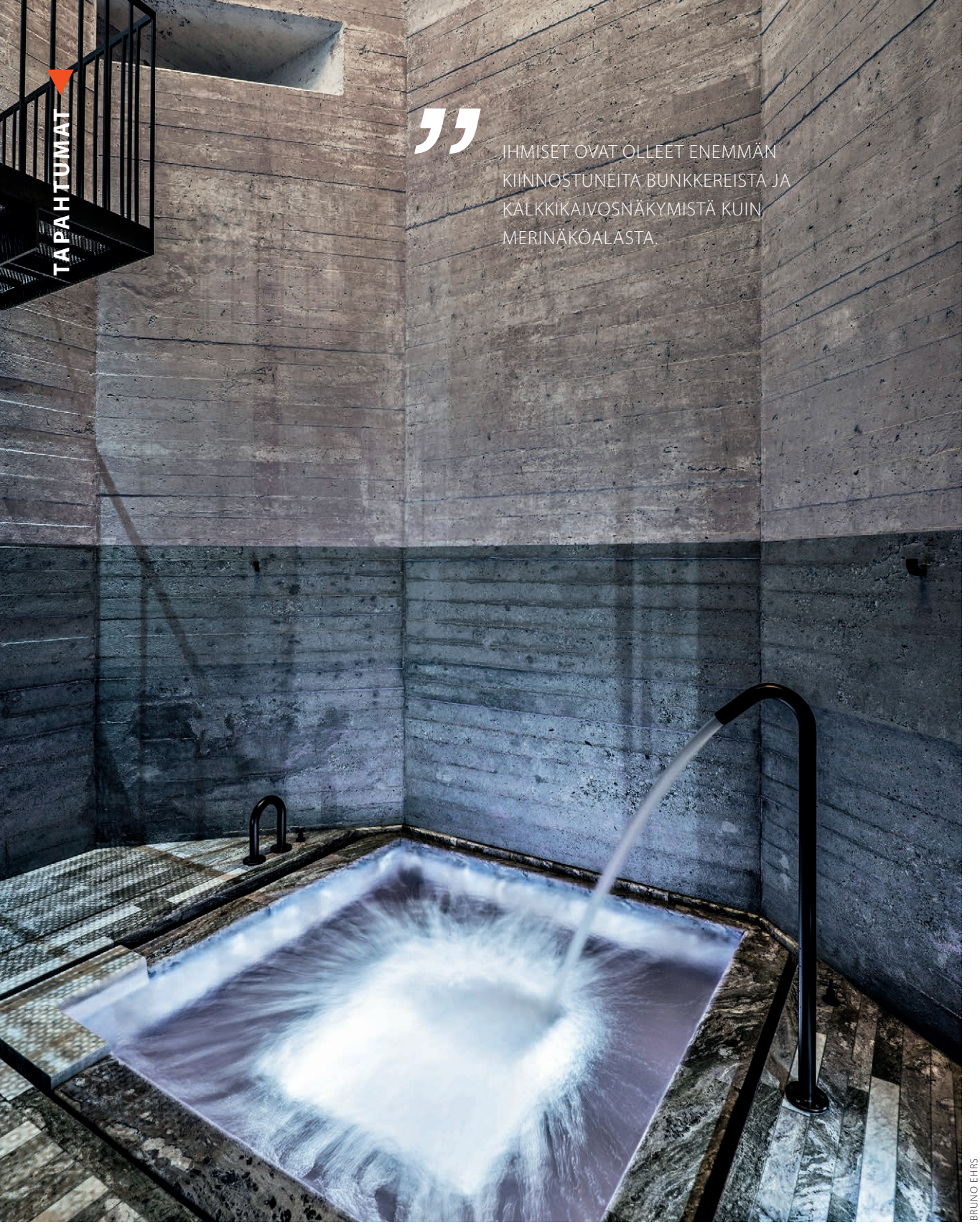

”JHMISET OVAT OLLEET ENEMMÄN KIINNOSTUNEITA BUNKKEREISTA JA KALKKIKAIVOSNÄKYMISTÄ KUIN MERINÄKÖALASTA.

BRUNO EHRS

Ronskia ja hienovaraista

LINA EIDENBERG

Joulukuussa Architecture Speaks! -luentosarjassa esiintyi Erik Gardell ruotsalaisesta Skälsö Arkitekter -toimistosta. Hän esitteli toimiston ennakkoluulottomia projekteja Bungenäsin vanhalla sotilasalueella Pohjois-Gotlannissa.

Erik Gardell kollegoineen päätyi Bungenäsiin alun perin sattumalta, kun he olivat etsimässä optimaalisia lainelautailuolosuhteita. Useiden sattumien kautta he pääsivät laatimaan yleissuunnitelman aiemmin kalkkikivilouhoksena ja puolustusvoimien harjoitusalueena toimineelle niemelle.

Alueelle oli kaavailtu golf-kenttää, jonka tieltä olisi raivattu pois kaikki yli sata kiehtovaa bunkkeri-, parakki- ja juoksuhautarakennelmaa. Alueen kuitenkin osti avarakatseinen kiinteistökehittäjä, jolla yhdessä Gardellin ja tämän kollegoiden kanssa oli toisenlaisia suunnitelmia.

Vanhat puolustusrakennelmat säilytettiin ja alue avattiin yleisölle. Sinne perustettiin ravintola ja kaavoitettiin satakunta tonttia loma-asunnoille. Rakentamisalueet on yleissuunnitelmassa osoitettu alueille, jotka jo ovat ihmisen käsittelemiä, ja luonnontilaiset alueet on jätetty omaan rauhaansa. Alueelle ei asennettu katuvaloja, jotta tähtitaivas erottuu eikä luonto häiriinny. Teitä ei asfaltoitu eikä autoilla ole alueelle asiaa.

”En usko, että Visbyn kunnan virkamiehet täysin ymmärsivät, mitä ehdotimme, kun esittelimme Bungenäsin alueelle yleissuunnitelman, jossa vanhoja, maanalaisia bunkkereita käytetään uusien rakennusten osana”, Gardell naurahtaa luentonsa jälkeen.

Ainutlaatuisuus myyntivalttina

Skälsön ensimmäinen rakennusprojekti alueella oli vanhan kanttiinin peruskorjaus ravintolaksi. Rakennuksen olemus ja historia pyrittiin pitämään ennallaan. Jopa harjoitusammunnoissa syntyneet luodinreiät lämpöpattereissa onnistuttiin säilyttämään.

Ennakkoluulottomia asiakkaita on riittänyt, ja etenkin bunkkerit ovat herättäneet kiinnostusta. Bungenäsin ainutlaatuinen tunnelma ja historia sekä huikeat maisemat ovat Gardellin mukaan ohjanneet suunnitteluratkaisuja ja houkutelleet erityisyyttä etsiviä asiakkaita:

BRUNO EHRS

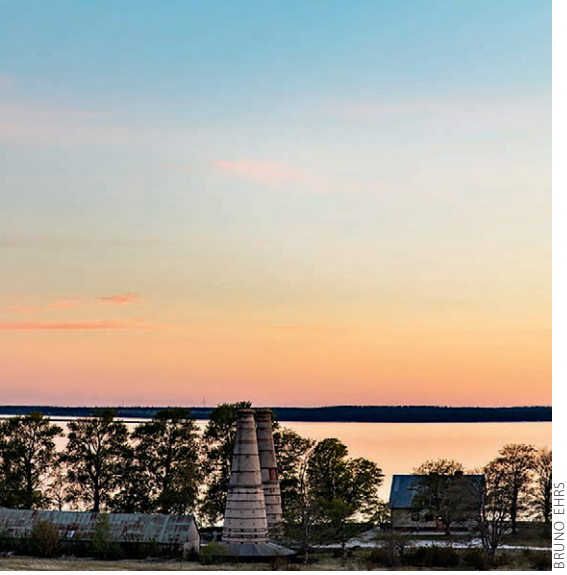

BRUNO EHRS

SKÄLSÖ ARKITEKTER

”Erikoisimmat tontit myytiin ensimmäisenä. Ihmiset ovat olleet enemmän kiinnostuneita bunkkereista ja kalkkikaivosnäkymistä kuin merinäköalasta.”

Maan alta Arsenaleen

Arkkitehdit joutuivat etsimään olemassa olevat rakennelmat puolustusvoimien arkistosta kaivetuista piirustuksista: maan pinnalla ei näkynyt juuri mitään. Bunkkerit oli sotilastoiminnan päättyessä tyhjennetty, peitetty maalla ja ovet oli hitsattu umpeen.

”On todella erityistä astua sisään tilaan, joka on ollut sinetöitynä maan alle vuosikausia, tuntea kosteus, tunkkaisuus ja pimeys ja pikkuhiljaa tunnustella tietään eteenpäin.”

Bunkkereita on muokattu yhtä aikaa ronskisti ja hienovaraisesti. Vain tarpeellisimmat muutokset on tehty, mutta ne on tehty reippaalla kädellä. Eräissä projekteissa kapeat, pimeät tilat ovat muuttuneet valoisiksi ja avariksi, kun yli metrin paksuisiin seiniin on leikattu suuria aukkoja. Toisissa taas bunkkerien hämyinen, maanalainen tunnelma on säilytetty. Poistettuja betonilohkareita on käytetty paitsi uusien rakennusten perustuksina myös Venetsian biennaalissa pienoismallien jalustoina.

”Laivasimme Venetsiaan kahdeksan betonilohkaretta, jotka painoivat 14 tonnia. Kuraattori oli innoissaan, mutta insinöörit kauhuissaan. He pelkäsivät, että Arsenalen lattia romahtaa näyttelymme painosta”, Gardell kertoo.

Tunnelmallinen tykkisiilo

Kenties vaikuttavin Skälsön projekteista on Bunkkeri 104, joka on muutettu yksityisasunnoksi. Kaikki sen viisi kerrosta ovat maan alla, ja niitä yhdistää koko rakennelman korkuinen tykkisiilo, jonka yläosan suuri ampuma-aukko on rakennelman ainoa ikkuna. Uusien aukkojen ansiosta valo yltää siilosta kaikkiin kerroksiin.

Aukotusta ja keinovalaistusta testattiin huolellisesti ja materiaalipaletti pidettiin niukkana, jotta bunkkerin hämyinen tunnelma saatiin säilymään. Kaikki suunniteltiin itse ovenkahvoja myöten, sillä kaikki valmiit tuotteet olivat liian hentoja ja hienostuneita. Maan päälle rakennettiin laajennusosa, jonka haluttiin jatkavan bunkkerin rakenteita ja tunnelmaa.

”Halusimme luoda rakennuksen, jolla ei ikään kuin ole julkisivuja, koska maanalaisessa bunkkerissakaan niitä ei ole. Häivytimme seinät, ovet ja ikkunat ja loimme abstraktin, maasta nousevan rakennelman. Oikeanlaisen lopputuloksen saavuttaminen vaati huolellista detaljisuunnittelua uusia ikkunankarmeja myöten.”

Seuraavaksi Suomeen?

Gardell kollegoineen on työskennellyt Bungenäsin alueen parissa jo yhdeksän vuotta. Gardell haluaisi itse jo siirtyä eteenpäin antaakseen tilaa muille suunnittelijoille. Tulevaisuus on kuitenkin vielä auki:

”Toimistomme perustettiin Bungenäsin yleissuunnitelman tekoa varten ja olemme edelleen sillä tiellä. En tiedä, mitä teemme seuraavaksi. Olisi hauskaa löytää joku vastaava alue, muuttaa sinne ja aloittaa sama prosessi uudelleen. Vaikka Suomessa!”

Helsingin vanhojen sotilassaarten Lonnan, Vallisaaren ja Isosaaren käyttöönotto onkin ajankohtainen aihe. Niiden kehittämiseen toivoisi ennakkoluulotonta otetta. Museoinnin sijaan bunkkereista ja kasemateista voisi tehdä todellisen vetonaulan kaupunkilaisille ja vierailijoille vaikkapa hotellina tai tulevan taidebiennaalin tiloina. Kenties täällä tosiaan riittäisi töitä Skälsö Arkitekterin kaltaiselle toimistolle.

Elina Koivisto

ARKKI TEHTUU RINPÄIVÄ

3. HELMIKUUTA

Arkkitehtuurin päivä 3.2.2019
Kiasma-teatteri
Mannerheiminaukio 2, Helsinki

Osa 1: Uudet museot
11.30 ilmoittautuminen
12.00 tilaisuus alkaa
13.45 kakkukahvit Alvar Aallon ja Arkkitehtuurin päivän kunniaksi

Osa 2: Arkkitehdin perintö
14.30 *The Proposa*l -elokuva, kesto 83 min
16.00 keskustelu
16.30 tilaisuus päättyy

Osallistuminen Arkkitehtuurin päivän Uudet museot -osuuteen on ilmaista, ilmoittaudu 30.1. mennessä tästä linkistä: *bit.do/arkpv*

Elokuvaesityksen liput voi ostaa DocPointin verkkokaupasta Arkkitehtuurin päivän erikoishinnalla 7,50 € (norm. 9 €). Käytä alennuskoodia DPROPO. Erikoishintaisia lippuja on rajoitetusti: *docpointfestival.fi/tapahtumat/elokuvat/the-proposal/*

Kiasma tarjoaa Arkkitehtuurin päivään ilmoittautuneille sisäänpääsyn museoon sunnuntaina 3.2. kello 10–17. Lipun saa nimellään lipunmyynnistä.

Lisätietoja:
archinfo.fi/2019/01/arkkitehtuurin-paiva-2019/

Vuosittain 3. helmikuuta vietettävän Arkkitehtuurin päivän järjestävät Arkkitehtuurin tiedotuskeskus Archinfo, Alvar Aalto -säätiö, Arkkitehtuurimuseo ja Suomen Arkkitehtiliitto SAFA.

Uuden arkkitehtuuri- ja designmuseokonseptin kehittäminen etenee. Arkkitehtuurin päivä 2019 syventää keskustelua aiheesta erilaisia näkökulmia avaavien esimerkkien avulla.

Kiasma-teatterissa Alvar Aallon syntymäpäivänä 3.2.2019 vietettävän Arkkitehtuurin päivän ohjelma on kaksiosainen. Päivän aloittaa tutustuminen Skotlannin uuteen designmuseoon V&A Dundeehen. Japanilaisarkkitehti **Kengo Kuman** suunnittelema museo avattiin yleisölle syyskuussa 2018. V&A Dundeesta tulee kertomaan museon johtaja **Philip Long**.

Viron arkkitehtuurimuseon johtaja **Triin Ojari** saapuu kertomaan uunituoreesta päätöksestä yhdistää Viron arkkitehtuuri- ja designmuseot. Keskusteluun osallistuvat myös Arkkitehtuurimuseon vt. johtaja **Reetta Heiskanen** ja Designmuseon johtaja **Jukka Savolainen**. Englanninkielistä keskustelua moderoi Archinfon toiminnanjohtaja **Hanna Harris**.

Museokeskustelun jälkeen nähdään Helsingin dokumenttielokuvafestivaali Docpointin ohjelmistossa esitettävä elokuva *The Proposal*, joka käsittelee meksikolaisarkkitehti **Luis Barragánin** perintöä ja mitä sille on arkkitehdin kuoleman jälkeen tapahtunut. Jill Magidin elokuva kulkee Barragánin arkkitehtuurin herkistä tunnelmista taiteen omistajuuden kovaan todellisuuteen.

Elokuvan jälkeen pohditaan Barragánin arkkitehtuurin merkityksiä ja yleisemmin arkkitehtuuriaarteiden vaalimista. Keskustelussa ovat mukana arkkitehti **Jouni Kaipia**, Alvar Aalto -säätiön toimitusjohtaja **Tommi Lindh** ja Arkkitehtuurimuseon arkistonhoitaja **Elina Standertskjöld**. Keskustelu käydään suomeksi, ja sen juontaa **Miina Jutila** Archinfosta.

SAFA ARCHINFO MFA ALVAR AALTO

Bauhaus-juhlavuosi on alkanut

KUVAT: GONZALEZ HINZ ZABALA

Sata vuotta sitten arkkitehti Walter Gropius laati kuuluisan Bauhaus-manifestin. Tänä vuonna juhlitaan manifestin ja koko Bauhaus-koulun syntymistä – sekä astumista sen aloittamaan uuteen aikaan.

Manifesti julkaistiin vuonna 1919 Weimarissa, jossa Bauhaus myös aloitti toimintansa. Poliittisen tilanteen kiristyttyä oli vasemmistolaiseksi koetulla koululla ja sen henkilökunnalla pian edessä muutto. Monien mutkien ja pohdintojen jälkeen koulun kotipaikaksi löytyi Elbe-joen varrella sijaitseva teollisuuskaupunki Dessau.

Gropius sai toteuttaa Dessauhun sekä koulun ainutlaatuisen päärakennuksen asuntotorneineen että niin sanotut mestaritalot. Dessaussa on näiden lisäksi muun muassa monia muutoksia kokenut mutta pienin osin alkuperäisessäkin asussaan koettava Siedlung Törten, eri tehtäviin tarkoitettuja yksittäisiä rakennuksia sekä funktionalistisia kerros- ja laubengang-taloja. Elben rannalla sijaitsee viehättävä ja toiminnassa oleva ravintola Kornhaus, joka on puolestaan arkkitehti **Carl Fiegerin** käsialaa.

Bauhaus joutui muuttamaan myös Dessausta, ja sen viimeisin sijaintipaikka oli vuoteen 1933 asti entisessä tehtaassa Berliinissä. Legendaarisina johtajina toimivat Gropiuksen jälkeen **Hannes Meyer** ja **Ludwig Mies van der Rohe**.

Maailmansotien välissä

Toisin kuin moni uskoo, Bauhausissa ei alun perin ollut kyse mistään erityisestä tyylistä, vaan koulu pyrki kehittämään monenlaisia vastauksia ensimmäisen maailmasodan jälkeisen Euroopan haasteisiin. Ajatuksena oli ennen kaikkea erilaisten ammattilaisten ja opiskelijoiden välinen yhdessä tekeminen ja uuteen ajatteluun kannustaminen. Periaatteisiin kuului myös raskaasta rooliajattelusta luopuminen sekä liikunnan ja vireyden kunnioittaminen. Asiat eivät kuitenkaan menneet sukupuolten täydellisen tasa-arvon mukaan, ja moni Bauhausissa loistavaa työtä tehnyt nainen jäikin joksikin aikaa päähenkilöiden varjoon.

Toinen maailmansota tuhosi päärakennuksen ja osan muistakin Dessaun Bauhaus-rakennuksista, ja DDR:n aika teki omaa jälkeään. Pommituksissa vaivoin säilyneet mestaritalot olivat vielä 1990-luvulla tuskin edes tunnistettavissa. Kuitenkin jo Itä-Saksan aikana korjattiin päärakennus ja parvekkeistaan tunnettu Preller-torni, joissa oli taas elämää ja toimintaa jo ennen muurin murtumista.

Varsinaisen uljaan uuden ja huolellisesti restauroidun asunsa päärakennus on saanut vasta viime vuosina. Myös säilyneet mestaritalot on korjattu ja sodassa tuhoutuneet rakennettu ikään kuin hahmoissaan alkuperäisen ketjun jatkeiksi. Mies van der Rohen suunnittelema mehukioskikin on toiminnassa kadunkulmassa.

Joidenkin asiantuntijoiden mielestä on suuri sääli, ettei

päärakennuksessa enää ole koulua, vaan Bauhaus toimii säätiönä. Vieressä sijaitsee kuitenkin myös arkkitehtuurin opetusta antava Hochschule Anhalt-Dessau, jonka rakennusten tieltä on purettu useita pieniä kaupunkihuviloita. Ne olivat aikanaan miehittäjien asuntoja; vielä 1990-luvun alkuvuosina Bauhausin naapurustossa oli sekä mahorkan tuoksua että sotilasajoneuvoja.

Kaksi uutta museota, kolmas tulossa

Bauhausia juhlitaan kaikissa kolmessa koulun sijaintikaupungissa. Weimariin valmistuu keväällä oma museorakennuksensa ja Dessaun keskustaan syksyllä omansa. Weimarin museo tulee olemaan viisikerroksinen kuutiomainen rakennus, jonka suunnittelusta ovat vastanneet berliiniläisarkkitehdit **Heike Hanada** ja **Benedict Tonon**.

Dessaun museosta järjestetyn kansainvälisen arkkitehtuurikilpailun voitti barcelonalainen Addenda Architects, jonka suunnitelmien mukaan toteutettavan rakennuksen juhlalliset avajaiset ovat syyskuussa. Aivan Dessaun keskustassa sijaitsevaan museoon tulevat sijoittumaan Bauhausin tärkeät ja arvokkaat kokoelmat. Berliinin museo valmistuu sen sijaan vasta parin vuoden päästä. Se tulee olemaan tornimainen, ja arkkitehti on **Volker Staab**.

Modernismia ja Bauhausin vaikutuksia juhlitaan myös valtakunnallisesti. Vuoden kunniaksi on valmistunut dokumenttifilmejä ja modernismin ajan rakennuskantaa on ahkerasti restauroitu. Saksan radion ja television eri kulttuurikanavilla on runsaasti Bauhausiin liittyvää ohjelmaa.

Viime vuonna arvostelun kohteeksi joutui säätiön uusi johtaja, itäsaksalaissyntyinen **Claudia Perren**. Hänen valintaansa edelsi aikaisemman johtajan **Philipp Oswaltin** irtisanominen sekä siihen johtanut kiista Bauhaus-museon uudesta sijaintipaikasta. Keskustelua herätti myös se, että johtaja Perren kielsi viime syksynä paikallisen Feine Sahne Fischfilet -nimisen punk-yhtyeen esiintymisen päärakennuksen aulassa ja nimesi Bauhausin paikaksi, joka hänen ja säätiön uuden tulkinnan mukaan on ollut ennen kaikkea epäpoliittinen. Säätiön maineeseen tullut kolo ei jäänyt aivan pieneksi – toivotaan, että se paikkaantuu juhlavuonna.

Tarja Nurmi

Lisätietoa Bauhaus-juhlavuoden tapahtumista ja uusista museoista: bauhaus-dessau.de. Radio-ohjelmia saksaksi: kultrurradio.de ja deutschlandfunkkultur.de, hakusanat Bauhaus ja 100.

Dessaun Bauhaus-rakennus.

> TOISIN KUIN MONI USKOO, BAUHAUSISSA EI ALUN PERIN OLLUT KYSE MISTÄÄN ERITYISESTÄ TYYLISTÄ.

Alla ja viereisellä sivulla: Dessaun Bauhaus-museon suunnitelmia.

SAFAn ja RILin SUUNNITTELIJAN AJANKOHTAISILTAPÄIVÄT

Tärkeimmät asiat tiiviisti paketoituina! RIL ja SAFA järjestävät suunnittelijoille iltapäivätilaisuuksia vastikään muuttuneista tai muuten ajankohtaisista aiheista. Luennoitsijoina toimivat aihepiiriensä johtavat suomalaiset asiantuntijat. Koulutukset järjestetään Helsingin keskustassa iltapäivisin kello 13–17.

AKUSTIIKKA 5.3.2019
Helsinki (LAPI-talo, Lapinlahdenkatu 1 b)
Rakennusten ääniympäristöä koskevat määräykset ovat muuttuneet asetuksen 796/2017 ja sitä selittävän ja täydentävän ohjeen myötä. TkL **Mikko Kylliäinen** kertoo muutosten taustasta, perusteista ja vaikutuksista suunnitteluratkaisuihin ja rakennuskustannuksiin. Koulutukseen sisältyy myös käytännön esimerkkejä uusien määräysten mukaisista suunnitteluratkaisuista.

KSE 2013 -SOPIMUSEHDOT 3.4.2019
Helsinki (LAPI-talo, Lapinlahdenkatu 1 b)
Ahdistaako sopimusviidakko, onko konsulttitoiminnan yleiset sopimusehdot (KSE) hieman hämärän peitossa? Vahvista suunnittelutyösi perustaa ja tule kuulemaan selkeitä käytännön vinkkejä KSE-ehtojen erityispiirteistä. Luennoitsijana Legal Counsel **Kalle Kärkkäinen**, Sweco Industry Oy.

CE-MERKINNÄT 22.10.2019, Helsinki

MATERIAALITEHOKKUUS 6.11.2019, Helsinki

PALOTURVALLISUUS 3.12.2019, Helsinki

Kevään 2019 osallistumismaksut:
RILin, SAFAn ja SIOn jäsenet: 280 euroa + 24 % alv.
Muut: 320 euroa + 24 % alv.
Hinnat sisältävät luentoaineiston sekä iltapäiväkahvin.

Ilmoittautumiset ja lisätietoa koulutuksista:
www.safa.fi > Ajankohtaista > Tapahtumakalenteri ja erityisasiantuntija Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi tai 041 528 2952

Ajankohtainen sairaala- ja hoivarakentaminen

Terveydenhuollon rakentamisen alalla tapahtuu nyt paljon – ja kehitys vain kiihtyy. SAFA ja RIL järjestävät 12.2. Helsingissä sairaala- ja hoivarakentamisen koulutustilaisuuden.

Hoito- ja hoivarakentamisen investoinnit ovat suuria. Sairaanhoito- ja erityishuoltopiireillä oli vuonna 2018 rakenteilla ja suunnitteilla rakennushankkeita noin 5 miljardin euron arvosta. Julkisella sektorilla on parhaillaan käynnissä yli 200 rakennushanketta. Hankkeista yli puolet valmistuu ennen vuotta 2020 ja loput vuoteen 2026 mennessä. Vaikka suurin osa hankkeista on peruskorjaus- ja perusparannushankkeita, kohdistuu investoinneista yli puolet uudisrakennuksiin.

SAFA ja RIL järjestävät helmikuussa jo toista kertaa sairaala- ja hoivarakentamisen koulutustilaisuuden. Tänä vuonna teemoina ovat työkalut ja caset voimakkaasti kehittyvällä sektorilla. Tilaisuudessa käsitellään äskettäin julkaistua RT-ohjetta terveydenhuoltoyksiköiden suunnittelusta sekä case-esimerkkien kautta palvelupolkuja, lean-periaatteita, allianssimallia ja projektinjohdon näkökulmaa. Esimerkkikohteina ovat vastavalmistuneet Kalasataman hyvinvointikeskus ja Uusi lastensairaala sekä rakenteilla oleva Kainuun sairaala.

Moniammatillista tiimityötä

Terveydenhuollon palvelujen ja tilojen suunnitteluun vaikuttavat yhteiskunnassa tapahtuvat muutokset, globalisaatio, teknologian kehitys, sähköisen asioinnin yleistyminen, väestön ikääntyminen ja taloudellisten puitteiden kiristyminen. Suunnittelua ohjaavat asiakaslähtöisyys sekä palvelujen laatu, saavutettavuus ja tehokkuus. Arkkitehtuurin Finlandia -palkinnon saanut Uusi lastensairaala on osoitus siitä, miten arkkitehtuurilla voidaan luoda lisäarvoa rakennukselle: sairaalahanke ei ole pelkkä tekninen suoritus, vaan parhaimmillaan rakennus edistää ympäristönä terveyttä ja hyvinvointia ja huomioi pienen ihmisen mittakaavan.

Aalto-yliopiston arkkitehtuurin laitoksella on viime syyskuusta lähtien ollut oma Health and Wellbeing Architecture -professuuri. Tämä osoittaa, kuinka ajankohtainen teema hoito- ja hoivarakentaminen on. Alalla tulee tapahtumaan paljon seuraavien vuosikymmenten aikana. Suunnittelutehtävät ovat varsin monipuolisia, kaupunkisuunnittelusta aina rakennus- ja sisustussuunnitteluun asti.

Sairaala- ja hoivarakentaminen on moniammatillista tiimityötä eri suunnittelijoiden ja käyttäjäryhmien kanssa. Hankkeet edellyttävät myös vahvaa projektinjohtamista ja osaamista tilaajataholta. Onnistuneissa tapauksissa sairaala on kuin kokonaistaideteos, jossa kaikki on suunniteltu huolella yksityiskohtia myöten, kuten jo vuonna 1933 valmistuneessa Paimion parantolassa.

Jonna Taegen

Moskova, miksipä ei

Kun suunnittelee arkkitehtuurimatkaa, Moskova ei tule ensimmäisenä mieleen. Tosiasiassa lento Helsingistä Venäjän pääkaupunkiin kestää aivan yhtä kauan kuin lento Kööpenhaminaan.

Moskova liikenneruuhkineen on mykistävä ja samalla kiehtova. Rakennussuojelun kanssa on ollut suuria ongelmia, kun kiinteistöbisnes on jyrännyt merkittäviä rakennuksia ja tonttien hinnat ovat kivunneet vanhassa keskustassa lähes pilviin. Moskova kuuluu maailman suhteessa kalleimpiin kaupunkeihin: keskustassa ja varsinkin sen sympaattisissa vanhoissa osissa asuminen on todella tyyristä. Mikäli haluaa ostoksille 1800-luvun lopulla rakennettuun ja myös sosialismin ajan kestäneeseen GUM-tavarataloon, kannattaa mukaan varata matkalaukullinen rahaa – myytävänä on muun muassa timanttisomisteisia minkinnahkaisia aamutohveleita.

Korjattua ja lainattua

Miljoonakaupungin uumenista löytyy silti esimerkiksi monien dramaattisten kiemuroiden jälkeen korjattu ja edelleen viimeisteltävä **Konstantin Melnikovin** talo puutarhoineen, kaalimaineen ja kastelukannuineen. Rakennukseen pääsee sisälle ilmoittautumalla, mutta asialla kannattaa olla ajoissa.

Kuin ihmeen kautta säilyneen, **Moisei Ginzburgin** ja **Ignati Milinisin** suunnitteleman Narkomfin-rakennuksen korjaustyömaalle minut johdatteli työpäivänsä sitä varten keskeyttänyt Venäjän Docomomon pääsihteeri **Nikolai Vasilyev**. Vielä joitakin vuosia sitten monenkirjavan asujaimiston kansoittamasta konstruktivismin ajan linjakkaasta asuintalosta ollaan nyt tekemässä asuntoja ihmisille, joilla on jo kaikkea. Silti Narkomfin tulee säilymään lähes alkuperäisessä hahmossaan, mikä katsottaneen jonkinlaiseksi torjuntavoitoksi. Alun perin talo oli tarkoitettu finanssiministeriön työntekijöille, mistä kertoo sen nimikin.

Arkkitehti ja kuvataiteilija Melnikovin suunnittelemista rakennuksista korjattuja ja uudelleen käyttöön otettuja ovat muun muassa Rusakov-klubirakennus, jossa nykyisin toimii teatteri, sekä entinen linja-autohalli, jossa nyt sijaitsee merkittävä juutalaista kulttuuria ja suvaitsevaisuutta painottava museo.

Myös kansainvälisiä arkkitehteja on tarvittu nostamaan kaupungin statusta nykyaikaisena arkkitehtuurikaupunkina. Aivan Kremlin tuntumaan on toteutettu uusi Zaryadye-puisto näköalasiltoineen, mediataloineen ja lasikuvun alle viriteltyine mikroilmastoineen. Suunnittelussa on turvauduttu yhdysvaltalaisen **Charles Renfron** (Diller Scofidio + Renfro) asiantuntemukseen. Maineikkaassa ja luistinradastaankin tunnetussa laajassa Gorkin puistossa on **Rem Koolhaasin** ja OMAn

KUVAT: TARJA NURMI

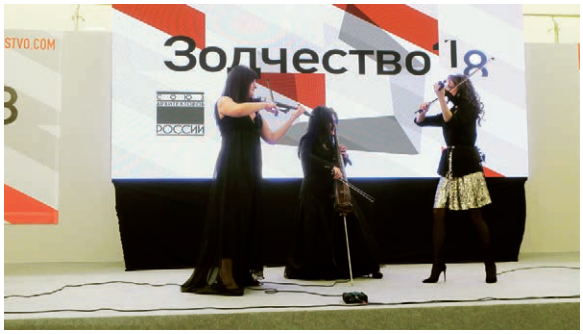

Uudessa rantapuistossa on lasinen kupolirakennelma, jonka alla on aivan oma mikroilmasto eri puolilla Venäjää kasvaville kasveille.

suunnittelema, tavallaan räväkän pelkistettyä nykyarkkitehtuuria edustava museo Garage, jonka sisätiloissa on todella miellyttävä atmosfääri.

Kaupunki uudistaa kasvojaan

Vierailun arvoinen on myös entinen patriisihuvila, jonka jugend-henkisestä kauneudesta itse **Maksim Gorki** sai nauttia viiden viimeisen elinvuotensa ajan. Rakennuksessa on käsittämättömän ihastuttavalla tavalla pysähtynyt tunnelma.

Täytyy muistaa, että juuri Gorki kehitteli metodin nimeltä sosialistinen realismi – joka arkkitehtuurissa käännettiinkin mutkat huimasti suoristaen täysin omanlaisekseen tyyliksi. Käsite otettiin virallisesti käyttöön Neuvostoliiton vuoden 1934 kirjailijakokouksessa. Stalinin ajan valtavat kermakakut ovat tänäkin päivänä ihailtavissa Moskovan kaupunkikuvassa, samoin niitä tyylillisesti myötäilevät uudisversiot. Tosin nyt massiivisten, maamerkeiksi ajateltujen sosialismin mallipilvenpiirtäjien kanssa kilpailee sekava, korkeiden toimistotalojen rykelmä Moscow City.

Muutamaan päivään miljoonakaupungissa ei tietenkään kovin paljoa mahdu. Yksi elämys oli nykyteatteri Stanislavsky Electrotheatren ensi-iltaan nivoutunut esitys. Kokeilevan taiteen houkuttaman moskovalaisyleisön eleganssi ja suoranainen coolius istui täydellisesti niihin arkkitehtuurinsa puolesta erinomaisesti uusittuihin tiloihin, joissa kokonaan sanaton esitys tapahtui. Muutama vuosi sitten avatun teatterin arkkitehti on **Edward Rusenko** työryhmineen.

Tämän päivän kasvojaan kävelykaduin ja julkisin puistoin uudistava Moskova on historioineen ja museoineen kaikkineen varteenotettava kohde myös nykyarkkitehtuurista tai konstruktivismin ajasta kiinnostuneelle kävijälle. Ja älkäämme unohtako legendaarista metroa, sillä omalla autolla matkustamista en suosittele – Moskovan liikenneruuhkissa pujottelu vaatii ralliautoilijan taidot.

Tarja Nurmi

> MOSKOVA ON HISTORIOINEEN JA MUSEOINEEN KAIKKINEEN VARTEENOTETTAVA KOHDE MYÖS NYKYARKKITEHTUURISTA TAI KONSTRUKTIVISMIN AJASTA KIINNOSTUNEELLE KÄVIJÄLLE.

Maksim Gorkin museo.

PÄÄSUUNNITTELIJAKOULUTUS 17

FISEn pääsuunnittelijoiden pätevyydentoteamis-menettelyn mukaiseksi täydennyskoulutukseksi hyväksytty Suomen Rakennusinsinöörien Liitto RILin, Suomen Arkkitehtiliitto SAFAn, Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL:n, Rakennusinsinöörit ja -arkkitehdit RIAn ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL:n yhteistyössä järjestämä pääsuunnittelijakoulutus.

KOULUTUKSEN HINTA
RIL:n, SAFAn, RIAn, RKL:n ja SIOn jäsenet
3 590 euroa + alv 24 % , muut 3 850 euroa + alv 24 %.

ILMOITTAUTUMISET
www.ril.fi/PS17

LISÄTIETOA
Elina Rantakallio, elina.rantakallio@ril.fi, 050 520 1168
Pia Selroos, pia.selroos@safa.fi, 041 528 2952

OHJELMARUNKO

1. JAKSO 19.-20.3.2019, Helsinki
Pääsuunnittelijan toimintakenttä

2. JAKSO 23.-24.4.2019, Helsinki
Pääsuunnittelija rakennushankkeessa

3. JAKSO 28.-29.5.2019, Tampere
Pääsuunnittelija korjausrakennushankkeessa

4. JAKSO 27.-28.8.2019, Helsinki
Pääsuunnittelijan henkilökohtaiset valmiudet

5. JAKSO 17.-18.9.2019, Helsinki
Pääsuunnittelun erityiskysymykset

Tarkemmat koulutuspaikat löydät verkkosivuilta.

TARKEMPI KOULUTUSOHJELMA:
ril.fi/PS17 ja safa.fi

ARKKITEHTUURIMUSEO
FINLANDS ARKITEKTURMUSEUM
MUSEUM OF FINNISH ARCHITECTURE

ti–su 11–18 ke 11–20
Kasarmikatu 24 Helsinki
puh. 045 7731 0474

sisäänpääsy 10/5/0 €
yhteislippu Designmuseon
kanssa 15 €/Museokortti

mfa.fi
Instagram
Facebook
Twitter

”Vuonna 2019 Arkkitehtuurimuseon näyttelyissä nähdään kotimaisia klassikoita ja tarkastellaan piirtämistä arkkitehdin ajattelun välineenä. Museon kokoelmat ovat näyttävästi esillä.”

VA MUSEONJOHTAJA REETTA HEISKANEN

Vuoden 2019 näyttelykalenteri on julkaistu!
Tutustu myös ajankohtaiseen ohjelmaan osoitteessa: www.mfa.fi

Gesellius, Lindgren, Saarinen, Suur-Merijoen kartano (1903).

P. E. Blomstedtin suunnitelma Helsingin Kansanteatteriksi (1935).

SUUR-MERIJOEN KARTANO JUGENDIN HELMI

6.3.–8.9.2019, iso näyttelysali

Maaliskuu tuo Arkkitehtuurimuseoon rakastettua jugend-arkkitehtuuria Viipurin maalaiskunnasta. Näyttelyssä tutustutaan Gesellius, Lindgren, Saarinen -arkkitehtitoimiston valovoimaisimpaan kokonaistaideteokseen, Suur-Merijoen kartanoon. Esillä on arkkitehtitoimiston alkuperäisiä piirustuksia, jotka yhdessä kartanosta pelastetun esineistön kanssa herättävät eläväksi nyt tuhoutuneen, jugendin upeimpiin kokonaistaideteoksiin lukeutuneen kodin.

Muistathan myös joukkorahoituskampanjamme Gesellius, Lindgren, Saarinen –arkkitehtitoimiston piirustusten konservoimiseksi **www.mfa.fi/mesenaatti**

RADICAL THEATER KANSANTEATTERI

6.3.–2.6.2019, pieni näyttelysali

Aalto-yliopiston arkkitehtuurin opiskelijat ja Arkkitehtuurimuseon henkilökunta pohtivat syksyn aikana uusia tulkintoja museon kokoelman käytölle. Samalla suunniteltiin näyttely, joka antaa muodon P. E. Blomstedtin suunnitelmalle Helsingin Kansanteatteriksi (1935). Hakaniemen torille ajateltu teatteri jäi rakentamatta, mutta piirustukset ovat säilyneet Arkkitehtuurimuseon kokoelmassa.

”Hyvä arkkitehtuurinäyttely on inspiroiva ja ajatuksia herättävä. Sellainen, jonka nostattamat kysymykset pulpahtavat mieleen ehkä vasta seuraavana päivänä tai jossain täysin toisessa kontekstissa”, kuvailee Arkkitehtuurin maisteriopiskelija Maisa Tirkkonen.

ALVAR AALTO –MITALIN HISTORIAA ESITTELEVÄ NÄYTTELY AVAUTUU ALVAR AALTO –MUSEOSSA JYVÄSKYLÄSSÄ 3.2.2019

Voiko rakennuksista lukea Euroopan tarinan?

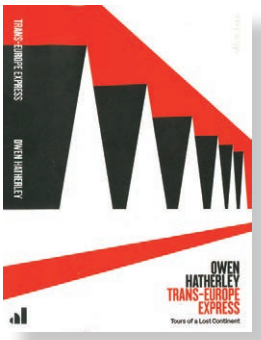

Arvostettuihin kulttuurilehtiin arkkitehtuurista ja estetiikasta kirjoittava Owen Hatherley on koonnut lukemattomien matkojensa kokemukset uusimpaan kirjaansa, jossa hän pohtii eurooppalaisen kaupungin parhaita piirteitä.

Kotimaansa Britannian viime vuosikymmenten kaupunkikehittämishankkeille **Owen Hatherley** ei juuri kehuja jakele. Brexit on kirjoittajalle viimeinen niitti, jolla Britannia irtaantuu jäljelläkin olevista mahdollisuuksistaan omaksua Manner-Euroopan ja Skandinavian parhaita esimerkkejä. Eipä silti, Hatherley löytää myös muutoin ihailemastaan Italiasta tai vaikkapa Pietarista vikatikkejä ja epäonnistumisia.

Hatherleyn lapsuuden Englannin eteläarannikon satamakaupunki Southampton rinnastuu kanaalin vastakkaisella puolella sijaitsevaan ystävyyskaupunkiin Le Havreen. Unescon maailmanperintölistalle kelpuutettu Le Havren modernistinen, **Auguste Perret'n** suunnittelema 1950-luvun keskusta merenrannan asuinalueineen tekee Hatherleyn suorastaan kateelliseksi, kun hän vertaa Perret'n tyylikästä betoniarkkitehtuuria Southamptonin vastaaviin jälleenrakennuskauden viritelmiin. Hatherley näkee Perret'n luomukset esikuvina muun muassa **Valerio Olgiatin** parin viime vuosikymmenen hienostuneille "jälkibrutalistisille" merkkikohteille.

Uusliberalistista talouspolitiikkaa toteuttanut Irlannin pääkaupunki Dublin miellyttää sekin Hatherleyta enemmän kuin kotisaaren arkkitehtoniset saavutukset – siitäkin huolimatta, että hän tuntuu arvostavan Dublinissa eniten englantilaiselle niin kotoista Yrjöjen ajan arkkitehtuuria. Liffey-joen ja Dublinin telakka-alueiden kehitysprojektit ikonisine tähtiarkkitehteineen (**Daniel Libeskind**, **Santiago Calatrava**, **Manuel Aires Mateus**) olisivat voineet onnistua paremminkin, mutta nousevat kuitenkin keskitason yläpuolelle.

”

JOS HALUAA NÄHDÄ, MILTÄ MERKITTÄVÄ EUROOPPALAINEN KAUPUNKI NÄYTTÄÄ PITKÄÄN JATKUNEEN LAIMINLYÖNNIN SEURAUKSENA, ON VIIPURI KOHTEENA YLITTÄMÄTÖN.

Bysanttilaisuutta Saksasta Kreikkaan

Euroopan sydänmaille siirtyminen merkitsee lyhyttä katsausta Euroopan yhdentymisen historiaan ennen EU:ta. Nykyiseen Saksaan kuuluva Aachen, ranskankieliseltä nimeltänsä Aix-la-Chapelle, oli **Kaarle Suuren** valtakunnan keskus. Yhteensä 31 Pyhän saksalais-roomalaisen keisarikunnan hallitsijaa kruunattiin Aachenin Palatine-kappelissa. Rooman valtakunnan jälkeen Manner-Euroopan toistaiseksi pisimpään kestäneen keisarikunnan kruunajaiskirkko edustaa tyyliltään itäistä bysanttilaisuutta, jota ehkä odottaisi löytävänsä läntisen Saksan sijaan Kiovasta tai Thessalonikista.

Thessaloniki Kreikassa manifestoi vielä sata vuotta sitten välimerellistä monikulttuurisuutta. Vuosisatoja kestäneen ottomaanikauden jälkeen siitä oli kehittynyt enemmistöltään espanjaa puhuvien sefardijuutalaisten kaupunki, jossa vähemmistö muodostui kreikkalaisista, turkkilaisista ja bulgaareista. Tuhoisan kaupunkipalon jälkeen vuonna 1917 ranskalainen arkkitehti **Ernest Hébrard** lähti ”eurooppalaistamaan” Thessalonikia. Ottomaanien ja juutalaisten rakennuksia purettiin. Lopullinen homogeenistaminen tapahtui 1960-luvulla. Hébrardin art nouveau -henkiset suunnitelmat korvautuivat 8–10-kerroksisilla spekulatiivisilla asuinkortteleilla. Bysantin aikakauden rakennusperintöä kuitenkin säästyi runsaanlaisesti. Thessalonikin bysanttilainen perintö on oikeuttanut sille Unescon maailmanperintöstatuksen.

Kulttuurišokkeja Itämeren alueella

Itämeren alueen kaupunkeja edustaa teoksessa Tukholma, Aarhus, Narva ja Viipuri. Ensivisiitillä Tukholmaan Hatherley tutustui hyvinvoivaan Björkhagenin esikaupunkiin, jossa vain 15 minuutin metromatkan päässä keskustasta ihmiset asuvat kävelyetäisyydellä oikeasta metsästä. Myöhemmilläkään matkoilla luonnonläheisyyden kokemus ei ole kaikonnut. Mutta Ruotsin sosiaalinen hyvinvointivaltio on murentumassa, ja tuloerojen kasvuvauhti on Euroopan suurinta. Samalla vauhdilla Ruotsi on vuonna 2050 yhtä epätasa-arvoinen maa kuin Yhdysvallat. 1980- ja 1990-lukujen ”takaisin kaupunkiin” -politiikan parhaimmat ja kehnoimmat esimerkit Hatherley löytää Tukholman Södra Stationin alueelta. Parasta ovat viihtyisät pienet julkiset aukiot, huonointa **Ricardo Bofillin** neofasistinen puolipyöreä luomus, jossa ei ole jälkeäkään sosiaalisen asuntopolitiikan suunnannäyttäjän HSB:n parhaista vuosikymmenistä.

Aarhus on esimerkki satama- ja teollisuuskaupungin muodonmuutoksesta palvelusektoriin. Jotta uudelleen orientoitunut kaupunki voisi herättää kiinnostusta, se tarvitsee ehdottomasti näyttäviä uusia vetonauloja. Aarhusissa parasta ovat **Jan Gehlin** johdolla toteutetut uudet jalankulkualueet ja tanskalainen tyylikkyys.

Viipuri, aikoinaan Suomen toiseksi suurin kaupunki, on Venäjän kaupungeista asukasluvultaan sijalla 208. Arkkitehtuuri on rautatieasemaa lukuun ottamatta Hatherleyn silmissä kaikkea muuta kuin venäläistä, mielleyhtymät Helsinkiin ovat ilmeisiä. Viipurin kirjastolle ja sen restauroinnille Hatherley omistaa kolme sivua. Restaurointi on onnistunut ja menestys. Vähemmän onnistunut on sen sijaan Uno Ullbergin taidemuseon ja taidekoulun korjaus muovipintaisine ikkunanpuitteineen ja sisätilamuutoksineen Eremitaašin viidenneksi sivutoimipisteeksi.

Viipurin osin rapistunut ja hoidotta jäänyt rakennuskanta saa Hatherleyn mietteliääksi. Jos haluaa nähdä, miltä merkittävä eurooppalainen kaupunki näyttää pitkään jatkuneen laiminlyönnin seurauksena, on Viipuri kohteena ylittämätön. Missään ei ero lännen ja idän välillä ole yhtä silmiinpistävä. Matkustaminen junalla Viipurista Helsinkiin antaa aivan erilaisen kulttuurišokin kuin siirtyminen Venäjältä Puolaan, Saksaan tai Slovakiaan.

Kärsivällinen lukija palkitaan

Hatherley päättää teoksensa arvioon Itä-Englannin satamakaupungista Kingston upon Hullista. Hulliin on integroitunut 2000-luvulla siirtolaisia Itä-Euroopasta, mikä tekee siitä tänä päivänä kiintoisassa mielessä monikulttuurisen. Hull on nauttinut runsaita EU-tukia, mikä näkyy julkisten tilojen kohentumisena, katukahviloina ja uusina asuntoina. Siitä huolimatta brexitiä kannatti Hullissa 67 prosenttia äänestäjistä. Työttömyys ei ole ottanut hellittääkseen. Hull edustaa teoksessa eniten sivuja saanutta Pohjanmeren maantieteellistä aluetta. Muina kohteina esitellään Bergen, Hampuri ja Rotterdam (Randstad).

Hatherley ei yritäkään luoda tieteellistä analyysiä Euroopan kaupunkilaitoksen kehityksestä. Hän luottaa intuitioon ja ensinäkymien synnyttämiin tuntemuksiin. Samaan aikaan hän tuntee historian rakennusten taustalla. Hatherley haluaa tuoda esiin niitä voimia ja politiikkaa, joita rakennukset ovat luoneet. Mutta sen jälkeen rakennukset lähtevät elämään omaa elämäänsä ja eri sukupolvet liittävät niihin omat tarinansa.

Teos on miellyttävällä tavalla vanhanaikainen harvoine vaatimattomine mustavalkokuvineen. Teksti on paikoitellen polveilevaa, ja pohjatiedot arkkitehtuurista ja historiasta ovat eduksi, jotta kirja avautuu täysin. Kärsivällinen lukija kuitenkin palkitaan. Rakennuksista voi kuin voikin lukea Euroopan tarinan.

Lauri Jääskeläinen

Owen Hatherley: Trans-Europe Express. Tours of a Lost Continent. Allen Lane 2018. 428 sivua.

JORMA MUKALA
arkkitehti SAFA

Liikettä tummien pilvien alla

Kun kaupungin keskustassa kävelee korttelien seassa, vieressä soljuu virtana loppumaton näyteikkunoiden ketju. Kulkijan havainto ei kohdistu itse ikkunaan, vaan se tallentaa lasiruudun takaista todellisuutta, jonne on aseteltu kenkiä, laukkuja, vaatteita, designtuotteita, milloin mitäkin. Tajunta luokittelee havaintovirtaa automaattisesti ja muuttaa yksityiskohdat käsitteiksi kuten kahvila, ruokakauppa, parturi, sushiravintola, pyöräkorjaamo, olutbaari… Liikkuvat sääret, rytmikkäästi heilahtelevat kädet, pomppivat ja vääntyilevät vartalot kirkkaassa valaistuksessa tajunta muuntaa käsitteeksi "kuntosali".

Kun ensimmäisiä kertoja kuljin urbaanin kuntosalinäyteikkunan ohi, hieman hämmennyin. Pää kääntyi automaattisesti tarkentamaan havaitsemaansa, ja huomasin katsovani ihmisvartaloa, joka polki ruudun takana kiivaasti ei mihinkään katseen suuntautuessa keskittyneesti jonnekin etäisyyteen, ehkäpä terveyden ja paremman elämän valtakuntaa kohti.

Nyttemmin kirkkaasti valaistu kuntosalinäyteikkuna on muuttunut normaaliksi osaksi katunäkymiä. Aamusta iltaan varioituva, eritahtisesti liikehtivien ihmisvartaloiden ja vempaimien mobile kertoo nykyurbaanin elämäntavan olomuodoista. Kohentaakseen terveyttään kuntoilemalla kaupunkilaisen ei tarvitse lähteä metsään etsimään luonnonhelmaa. Joskus riittää kadunylitys tai kävely seuraavaan kortteliin ja joskus taas parin mutkan lisääminen nopeimpaan työmatkareittiin.

Hyvinvointiyhteiskuntamme arvojärjestelmässä terveys ja siitä huolehtiminen kuuluvat ykkösasioihin. Urbaanit kuntosalit kuvittavat osaltaan tätä arvomaailmaa.

> "Ketään ei nykyään hämmästytä, että ihminen joka päivä kärsivällisesti ja tunnollisesti palvoo ruumistaan. Mutta loukkaannuttaisiin, jos hän samalla tavalla palvoisi sieluaan."

Tämä **Aleksandr Solženitsynin** pikku tarinasta (1960) irrotettu huomio aamuvoimistelusta kiipesi mieleeni kuntosalinäyteikkunan kohdalla ja jäi kieppumaan ajatuksiini. Kirjailija kuvasi tarinassaan elämää totalitaarisessa sosialismissa, joten rationaalisesti tarkasteltuna siitä tuskin löytyy mitään merkityksellisiä yhteyksiä globaalitalouden paineissa toimivaan hyvinvointiyhteiskuntaamme, edes hakemalla, vaikka jotenkin tutulta tuntuisikin. Hyvä kirjallisuus osaa ihmeellisen vaivattomasti loikkia aikakausien yli ja koskettaa lukijaa väärään aikaan väärässä paikassa. Merkityksellistä epäajankohtaisuutta.

Myös Solženitsynin käyttämä sana *sielu* kuulostaa kovin vanhakantaiselta digiajan loputtomissa avaruuksissa. Nykysuomeksi pitäisi kai puhua identiteetistä, persoonallisuudesta, ihmisestä psykofyysisenä kokonaisuutena tai terapian merkityksestä. Välittämättä Solženitsynin epäajanmukaisuuksista jätän ajatuksen kieppumaan mieleeni sieluineen päivineen.

Kevään eduskuntavaaleista on jo puhuttu ilmastonmuutosvaaleina. Seuraava hallitus haluaa varmasti tehostaa toimia ilmastonmuutoksen hidastamiseksi kaikilla yhteiskunnan aloilla. Kun ryhdytään kilvoittelemaan ilmastonmuutoksen vastustamisen mallioppilaan tittelistä, on syytä muistuttaa mieliin urheilusta tuttu totuus. Kultamitalia ei voiteta vain moitteettomasti toimivalla lihaksistolla ja taiturimaisella tekniikalla; myös henkisen puolen pitää olla kunnossa. Ilmastonmuutoksen hidastaminen on tällä hetkellä se suuri yhteinen, lähes pyhä arvo, joka tuntuu yhdistävän kaikkia poliittisia puolueita. Lopullisena tavoitteena on pelastaa tuholta koko maapallo, ei vain Suomi.

Kuten hyvin tiedämme, vallitsevia elämäntapoja pitäisi muuttaa, mutta se toteutuu realistisesti arvioiden hyvin hitaasti. Uusi hallitus varmaankin haluaa nopeuttaa kehitystä oikeaan suuntaan säätämällä uusia määräyksiä ja veroja. Liikenteeseen ja rakentamiseen tulee entistä kunnianhimoisempia tavoitteita, houkuttimia ja säännöksiä. Ja tietenkin tarvitaan

> ARKKITEHTI VOI ONNISTUESSAAN TUODA ARKISIIN TILOIHIN VIVAHTEITA JA KVALITEETTEJA, JOITA KUKAAN EI SINÄNSÄ PYYDÄ JA JOTKA LUOVAT KÄYTTÄJILLE SEN TÄRKEÄN VIIHTYVYYDEN TUNTEEN.

uusia innovaatioita; niitä ei tosin synny eduskunnassa, mutta edellytyksiä niiden syntymiseen eduskunta voi luoda.

Vaikka niin sanotuilla normitalkoilla on pyritty vähentämään säätelyä, on mahdotonta uskoa sääntelyn ohjeineen ja määräyksineen katoavan suunnittelusta. Ilmastonmuutoksen hidastaminen näyttää tuovan rakentamiseen uudenlaisia tavoitteita, ohjeita ja määräyksiä. Niiden kautta yhteiskunnallisuus materialisoituu. Arkkitehti voi uusista olosuhteista ja ongelmista – nykysuomeksi *haasteista* – inspiroitumalla tuoda uutta henkistä energiaa myös itse arkkitehtuuriin.

Nykyhetki vaikuttaa materiaalisuuden hallitsemalta. Ilmastonmuutosta hidastavaan oikeaan elämäntapaan näyttää kuuluvan se, ettei syö vääränlaista ruokaa eikä liiku vääränlaisilla liikennevälineillä eikä hanki vääriä tavaroita ja oikeitakin mahdollisimman vähän. Arkkitehtuurissa materiaalisuus toteutuu perinteisesti materiaalivalinnoissa eli siinä, paljonko kuluu energiaa kaikki prosessin vaiheet mukaan lukien ennen kuin materiaali on osa toimivaa taloa ja kestääkö materiaali pitkään ja kiertääkö materiaali jatkossa.

Arkkitehti voi onnistuessaan tuoda arkisiin tiloihin vivahteita ja kvaliteetteja, joita kukaan ei sinänsä pyydä ja jotka luovat käyttäjille sen tärkeän viihtyvyyden tunteen. Siinä on kysymys kokemuksellisuudesta, atmosfääristä, ihmisen ymmärtämisestä ja rakennustaiteen salaisuuksien osaamisesta. **Juhani Pallasmaa** on kirjoittanut monipuolisesti kaikesta tästä.

Vaikeus tuntuu olevan se, miten yhdistää Pallasmaan viisaasti käsittelemät ”ominaisuudet”, siis rakennustaiteen mahdollisuudet, ilmastonmuutoksen tunnuslukuihin. Ongelma ei ratkea ainakaan poliittisten ideologioiden avulla. Arkkitehtuurilla on omat lainalaisuutensa. Suunnitellessaan tiloja, taloja ja kaupunkia nykyhteiskunnan käyttöön arkkitehti muuntaa arkkitehtuurin kulttuuritekijäksi. Käyttäjä – **Alvar Aallon** sanoin pieni ihminen, kadunmies – kaipaa tilan ja valon leikkiä, myös tummien pilvien alla.

3A TALKS KEVÄÄLLÄ 2019

Joka kuukauden 2. tiistai klo 16 Malminkatu 30:ssä, SAFAn, ATL:n ja Archinfon yhteisissä tiloissa, on avoimet ovet. Tule tapaamaan meitä ja muita kollegoita ja keskustelemaan ajankohtaisista aiheista!

12.2. Oodin jälkeen – miten varmistetaan, ettei arkkitehtuurin näkyvyys jää tähän?
– Ellun kanojen alustama tilaisuus viestinnästä ja näkyvyydestä

12.3. Maankäyttö- ja rakennuslaki muuttuu
– keskustelua tavoitteista uudistuksessa

9.4. Luova Eurooppa -ohjelma
– EU:n rahoitus- ja tukipalvelut arkkitehtuurin alalla

klo 16–
Malminkatu 30
5. kerros

Tilaisuudet ovat kaikille avoimia. Tervetuloa!

Uusi Kansallinen arkkitehtuurikilpailu

KANSALLISMUSEON LISÄRAKENNUS "UUSI KANSALLINEN" KAKSIVAIHEINEN ARKKITEHTUURIKILPAILU

1. VAIHE: 10.1.2019–4.4.2019

Museovirasto, Suomen Kansallismuseo ja Senaatti-kiinteistöt järjestävät yleisen kaksivaiheisen arkkitehtuurikilpailun Kansallismuseon lisärakennuksen suunnittelusta.

Kilpailun ensimmäinen vaihe on avoin kaikille Euroopan Unionin ja sen hankintalainsäädännön piiriin kuuluvien maiden kansalaisille voimassa olevien sopimusten ja lakien mukaisesti. Kilpailun toiseen vaiheeseen palkintolautakunta valitsee kilpailun ensimmäiseen vaiheeseen hyväksytyistä ehdotuksista 2–5 parhaaksi ja kehityskelpoisimmaksi arvoitua kilpailuehdotusta.

Ohjelma-asiakirjat ovat saatavissa "Uusi Kansallinen" verkkosivujen kautta.

WWW.UUSIKANSALLINEN.FI

TILLBYGGNADEN TILL NATIONALMUSEET "NYA NATIONELLA" ARKITEKTURTÄVLING I TVÅ STEG

STEG 1: 10.1.2019–4.4.2019

Museiverket, Finlands Nationalmuseum och Senatfastigheter arrangerar en allmän arkitekturtävling i två steg för planeringen av en tillbyggnad till Nationalmuseet.

Det första steget i tävlingen är öppet för alla medborgare i de länder som hör till Europeiska unionen och omfattas av dess upphandlingslagstiftning enligt gällande avtal och lagar. Av de förslag som godkänts till det första steget i tävlingen väljer juryn till det andra steget ut de 2–5 tävlingsförslag som bedömts vara bäst och mest utvecklingsbara.

Programdokument kan nås via websidan "Uusi Kansallinen".

WWW.UUSIKANSALLINEN.FI/SV/

Museovirasto
Museiverket

KANSALLISMUSEO
NATIONALMUSEUM

Senaatti

Amos Rexin ja Oodin aukeamisen myötä vuodenvaihteessa innostuttiin hehkuttamaan arkkitehtuurin merkitystä useammassakin kirjoituksessa – ja syystä. Oulun uudeksi kaupunginarkkitehdiksi valittu Janne Rajala pääsi paikallislehdessä visioimaan näkemyksiään kaupungin kehityksestä, ja *Helsingin Sanomiin* haastateltiin 60 vuotta täyttänyttä taiteilijaprofessori Juha Ilosta.

HELSINGIN SANOMAT, pääkirjoitus 27.12.2018

Jälkipolvet muistavat tämän upeiden rakennusten vuotena:

”Muistia voi virkistää katsomalla, mitkä kohteet tavoittelivat tänä vuonna arkkitehtuurin Finlandia-palkintoa. Listalla olivat taidemuseo Amos Rex, Lallukan taiteilijakodin korjaushanke, Uusi lastensairaala ja Tiedekulma Helsingistä sekä Tuupalan alakoulu ja päiväkoti Kuhmosta. Voittajaksi oikeushammaslääkäri **Helena Ranta** valitsi Uuden lastensairaalan. Vaikka lista tällä kertaa painottui Helsinkiin, kohteet edustavat asioita, joista voi olla ylpeä koko Suomessa: taidetta, tiedettä, koulutusta ja terveydenhoitoa. Rakennukset palvelevat hyvinvointia ja uuden luomista.”

OULU-LEHTI 30.12.2018

Oulun kaupunginarkkitehdiksi valittu Janne Rajala on muokannut kaupunkikuvaa aikaisemminkin:

”Koko kaupungin kannalta yksi tärkeimpiä ajankohtaisia hankkeita on ilman muuta kaupunginkirjaston ja teatterin sommitelman täydentävä Vänmanninsaaren tornitalohanke, joka on hierarkkisesti kaupungin ykköspaikka 22-kerroksisena jo korkeutensa puolesta. – – Se on mahdollisuus, joka tulee yleisen arkkitehtuurikilpailun kautta ilman muuta maksimaalisesti hyödyntää – sitä ei ole varaa mokata keskinkertaisella tai mitäänsanomattomalla ratkaisulla”, sanoo **Janne Rajala**.

HELSINGIN SANOMAT 10.1.2019

Taiteilijaprofessori Juha Ilonen, 60, haluaa Helsinkiin lisää Helsinkiä – Pilvenpiirtäjät eivät siihen kuulu:

”Ilonen toivoo, että arkkitehtikunta olisi yhtenäisenä aktiivisempi myös rakentamisen laadun kehittämisessä. Tästäkin on yli sadan vuoden ajalta esimerkkejä. Vallankumouksia on aina seurannut kollektiivinen häpeä käyttää edellisen kauden ratkaisuja. – – Ratkaisuksi Ilonen tarjoaa uutta vallankumousta, jonka myötä luovuttaisiin betonin, kipsilevyn, polyuretaanin, mineraalivillan ja teipin monikerrosrakenteista.”

HELSINGIN SANOMAT, mielipide 8.1.2019

Arkkitehtuuri voi tarjota tarvitsemiamme elämyksiä:

”Ympäristö vaikuttaa meihin joka hetki, joko kohottavasti lisäten hyvinvointia ja terveyttä tai heikentäen sitä. Luonnon lisäksi myös arkkitehtuurilla on iso merkitys, olemmepa rakennuksen sisä- tai ulkopuolella. – – Lyhyen ajan sisällä olemme saaneet monta aihetta iloon: jo purettavaksi tuomittu Lasipalatsi on korjattu, on saatu uusi taidemuseo Amos Rex ja keskustakirjasto Oodi sekä Narinkkatorin helmi Hiljaisuuden kappeli. Me tarvitsemme kohottavia elämyksiä – kiitollisena niistä”, kirjoittaa **Mari Aulanko**.

Hillitty ja huolellisesti valaistu Senaatintori

Yleisessä kilpailussa suunniteltiin valaistusta Helsingin Senaatintorille. Kilpailutehtävä oli pieni mutta vaativa.

> PYLVÄSRUNGON RISTINMUOTOINEN POIKKILEIKKAUS TUO PÄIVÄNVALOSSA PYLVÄÄN OLEMUKSEEN KEVEYTTÄ.

Helsingin kaupunkiympäristön toimiala järjesti yhdessä Suomen Arkkitehtiliiton ja Teollisuustaiteen Liitto Ornamon kanssa kilpailun Senaatintorin valaistuksen ja valaisinpylvään suunnittelusta.

Senaatintorilla ei ole vakiintunutta ulkovalaistuksen perinnettä eikä historiallista mallia, joka voitaisiin palauttaa tai jota voitaisiin soveltaa nykytilanteeseen. Suunnitelman pohjaksi kaupunki oli laatinut uuden Senaatintorin valaistussuunnitelman. Suunniteltavalta pylväältä edellytettiin viimeisteltyä ja paikan poikkeuksellisen historiallisen ja arkkitehtonisen arvon

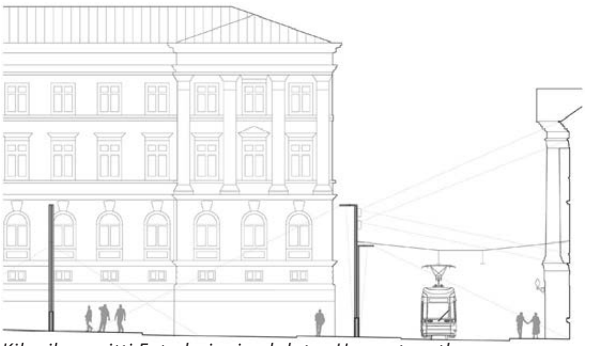

Kilpailun voitti Futudesignin ehdotus Happy together.

huomioon ottavaa muotoilua, joka täyttää käytön ja tekniikan vaatimukset.

Lähtökohtana oli korostaa torin kokonaisuutta valaisemalla toritilaa rajaavia julkisivuja. Valaistussuunnitelmassa määriteltiin, että uusien valaisinpylväiden sijoittelussa lähtökohdaksi tuli ottaa nykyisten valaisimien paikat. Ohjelma kuitenkin salli pylväiden sijoittelun tarkistamisen. Eräät ehdotukset sijoittivatkin valaisinpylväät ansiokkaasti siten, ettei valtioneuvoston ja yliopiston rakennusten keskirisaliittien kohdalle tule rakennusten näkyvyyttä häiritseviä pylväitä. Yhdessä ehdotuksessa oli perustellusti sijoitettu lisäpylväät kirkon puoleiselle sivulle ulkoporraslinjan ulkopuolelle – tällaiseen sijoitteluun olivat päätyneet jo 1950-luvun alussa maamme parhaat asiantuntijat. Palkintolautakunnan mukaan valaisinpylväiden sijoittelua on edelleen perusteltua tutkia suunnitelmaa kehitettäessä.

Pääasiana itse valaistus, ei esine

Joissakin kilpailuehdotuksissa oli päädytty perinteisen lyhtypylvään kaltaiseen valaisinpylvääseen, mutta niissä varsinkin julkisivuvalaisimet olivat jääneet liian vähälle huomiolle. Osassa ehdotuksia asetetut valaistustekniset vaatimukset oli ratkaistu, mutta pylväiden olemus muodostui liian tekniseksi ja siten historialliseen ympäristöön sitoutumattomaksi. Parhaissa ehdotuksissa onnistuttiin yhdistämään torialueen valaistussuunnitelman tavoitteet, erityisesti arvokkaan paikan arkkitehtoniset ja muotoilulliset vaatimukset, sekä erilaiset tekniset tarpeet, mukaan luettuina raitiotiejohtojen ripustus sekä torin käytön edellyttämä tilapäisvalaistus.

Historioivia pylväs- ja valaisinratkaisuja ei pidetty perusteltuina, koska uudet valaisimet perustuvat uusimpaan valaistustekniikkaan, jossa pääasiaksi muodostuu itse valaistus, ei valaisin esineenä. Historialliset valaisimet Senaatintorilla kuuluvat Aleksanterin II:n patsaan ympärille sekä toria ympäröivien rakennusten lähelle. Vanhanmallisia valaisimia on myös Aleksanterinkadun taloissa. Pylväiden liian runsas muotoilu saa ne kilpailemaan historiallisen arkkitehtuurin kanssa. Korostetun jykevät pylväät taas kilpailevat empirerakennusten pylväikköjen kanssa ja rajaavat liiaksi sisintä toritilaa.

Minimalistinen ja moderni voittaja

Parhaat ehdotukset sulautuvat Senaatintoriin ja ympäröiviin rakennuksiin sekä päivällä että yöllä. Sopivuus vaativaan paikkaan saavutettiin harkitulla mittakaavalla, hillityllä mutta jäsennellyllä muotoilulla sekä värityksellä. Parhaissa ehdotuksissa pylväät yleensä kevenevät yläosastaan mutta rajaavat samalla tilan yläpäähänsä istutettavalle vaihtelevalle ryppäälle valaisimia.

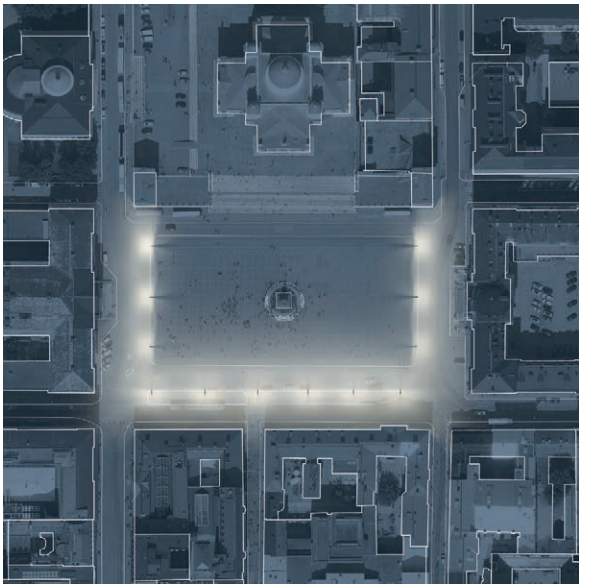

Kilpailun voitti ehdotus *Happy together*, joka on minimalistinen, sulavalinjainen ja moderni. Pylväshahmolla on kiinnostavalla tavalla tekninen olemus. Pylväsrungon ristinmuotoinen poikkileikkaus tuo päivänvalossa pylvään olemukseen keveyttä, ja ehdotus on muutenkin johdonmukaisesti kulmikas. Pylväs liittyy huolitellusti torin pintaan ja on muotoiltaan sekä ansiokas että viimeistelty. Katuvalaisimen nostaminen Aleksanterinkadun varrella muita ylemmäs tuo toritilaan mielenkiintoisen mittakaavavaihtelun. Pylväiden tulisi kuitenkin olla samankorkuisia eikä muodostaa vaihtelevilla korkeuksilla uutta vaakatasoa.

Juhani Pallasmaa

Valon alla.

Tekijät

1. palkinto *Happy together*
Futudesign
Tekijät: **Iikka Airas**, **Auvo Lindroos**, **Teemu Seppänen**
Avustajat: **Tiina Teräs**, **Veikka Entelä**, Futudesign;
Tiiti Hynninen, **Riku Sourama**, Sun Effects

2. palkinto *Valon alla*
Pentagon Design
Tekijät: **Jari-Petri Voutilainen**, **Simon Örnberg**

3. palkinto *STEM*
Tekijä: **Tuomo Jauhiainen**

Tunnustuspalkinto *Sofie*
WSP Finland
Tekijät: **Verna Kaipainen**, **Pia Salmi**, **Sirpa Laitinen**, **Matti Tapaninen**, **Tuomas Vuorinen**, **Jokke Katajamäki**, **Heini Myllyoja**, **Jukka Tuominen**, **Tuomas Ritvanen**, **Carlos Cheas**

Tunnustuspalkinto *Yksi risti kaksi*
Arkkitehtitoimisto Freese
Tekijä: **Simo Freese**
Avustaja: **Hilda Uusitalo**
Sähkösuunnittelu: **Juha Kiviniemi**, Yhtyneet Insinöörit
Rendaus: **Igor Polyakov**, Hotsnow

Kunniamaininta *Tholos*
Tekijä: **Petri Ullakko**

Palkintolautakunta

Helsingin kaupunki: arkkitehti SAFA **Mikko Aho** (pj.), arkkitehti SAFA **Pia Rantanen**, arkkitehti SAFA **Henna Helander**, arkkitehti SAFA **Sari Viertiö**, arkkitehti SAFA, professori **Vilhelm Helander**; SAFAn nimeämä: arkkitehti SAFA, professori **Juhani Pallasmaa**; Ornamon nimeämä: TaM **Tuomas Antikainen**; sihteerit: DI **Juhani Sandström**, Helsingin kaupunki, arkkitehti SAFA **Marjut Kauppinen**

STEM.

Sofie.

Yksi risti kaksi (yllä) ja Tholos (alla).

ARKKI
TEHTUURI
KILPAILUT

KILPAILUKALENTERI

YLEISET KILPAILUT

	ALOITUS	SISÄÄNJÄTTÖ
Sastamalan ydinkeskustan ideakilpailu	1.10.2018	**31.1.2019**
Porin Aarre – Satakunnan museon laajennus	15.11.2018	**15.3.2019**
Uusi Kansallinen – Kansallismuseon lisärakennus	10.1.2019	**4.4.2019**
EUROPAN 15	**18.3.2019**	**28.7.2019**

SISÄÄN JÄTETYT YLEISET KILPAILUT

Lappeenrannan Raatihuoneen kortteli	18.6.2018	8.10.2018
Lappeenrannan Sammonlahden koulu	31.8.2018	30.11.2018
Asuntoreformi Helsinki – Asuminen 2020	3.9.2018	14.12.2018
Kouvolan Sakaristonmäen alue	10.9.2018	20.12.2018

KUTSUKILPAILUT

Tapiolan Kulttuurikeskus ja Kulttuuriaukion ympäristö	21.6.2018	26.10.2018
Projekt Albert, taidemuseo Tammisaareen	17.9.2018	20.12.2018
Tuusulan Fjällbon puiston laituri ja uimapaviljonki	1.1.2019	**31.1.2019**
Kaleva-Hakametsä -paikalliskeskus	17.10.2018	**7.2.2019**
As. Oy Helsingin Aida	15.11.2018	**6.3.2019**
Kumpulanmäki, ***hankintailmoitus helmikuussa***	**4/2019**	**8/2019**

MUUT KILPAILUT

Pandakaupunki Ähtärin esiintymislava, opiskelijakilpailu	22.11.2018	**12.2.2019**
Haapaniemenkatu 4, tontinluovutuskilpailu	29.11.2018	**3.4.2019**
Helsingin päiväkotien SR-kilpailu	11/2018	**5/2019**

Julkisiin hankintoihin liittyvät kilpailut

HILMA*: www.hankintailmoitukset.fi,* SIMAP*: simap.ted.europa.eu*

Ajantasainen kilpailuinfo www.safa.fi/kilpailut

Uusi asuinkortteli Ranta-Tampellaan

Kutsukilpailun toteutukseen yhdistettiin piirteitä rinnakkaistoimeksiannon menettelytavoista.

Suunnittelukilpailun kohteena oli Ranta-Tampellan kaupunginosan kortteli 990 Tampereella. Kortteli käsittää kuusi asuinkerrostaloa sekä maanalaisen pysäköintihallin. Kilpailun järjestivät Tampereen kaupunki, Bonava Suomi Oy ja Skanska Talonrakennus Oy. Tavoitteena oli löytää esteettisesti, toiminnallisesti ja taloudellisesti tasapainoinen suunnitelma, joka tarjoaisi asunnonostajille ja vuokralaisille todellista arvoa tuottavia ratkaisuja.

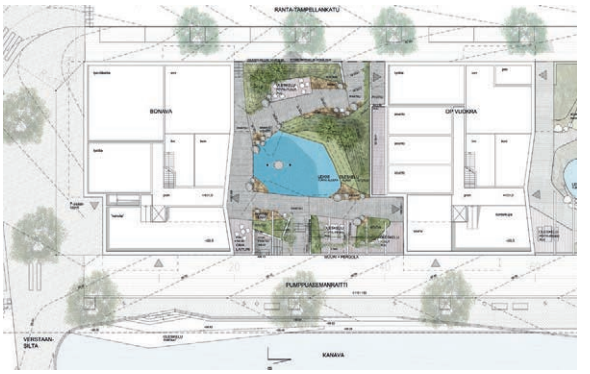

Kilpailun voitti Arkkitehtuuritoimisto B&M:n ehdotus Sinoperi.

Palkintolautakunta

Bonava Suomi Oy: yksikönjohtaja **Hanna Marttila**, kiinteistökehityspäällikkö **Mari Karttunen**; Skanska Talonrakennus Oy: yksikönjohtaja **Toni Tuomola**, kaavakehitysjohtaja **Hille Kaukonen**; Tampereen kaupunki: asemakaavapäällikkö **Elina Karppinen**, rakennustarkastaja **Eija Muttonen-Mattila** (pj.); kilpailijoiden nimeämä: professori **Hannu Huttunen**; sihteeri: **Niklas Töyrylä**, Skanska Talonrakennus

Kilpailu järjestettiin kaksivaiheisena kutsukilpailuna, johon kutsuttiin kolme suunnittelutoimistoa: Arkkitehtuuritoimisto B&M ja Huttunen-Lipasti Arkkitehdit Helsingistä sekä Sigge Arkkitehdit Turusta.

Kilpailu käytiin normaalista kilpailumenettelystä poiketen avoimena siten, että kilpailuehdotuksissa ei ollut varsinaisia nimimerkkejä ja tekijät olivat arviointiryhmän tiedossa kilpailun molemmissa vaiheissa. Ensimmäisessä vaiheessa kilpailuryhmien edustajat esittelivät luonnosmaiset ehdotuksensa suoraan arviointiryhmälle ja ehdotuksista käytiin kilpailijan ja arviointiryhmän kesken keskustelu. Tämän jälkeen kukin kilpailija sai ehdotuskohtaiset kirjalliset jatkosuunnitteluohjeet. Toisessa vaiheessa kilpailijat jättivät ehdotuksensa normaalin kilpailumenettelyn mukaisesti. Kilpailumuoto muistuttaa menettelytavaltaan osin niin sanottua rinnakkaistoimeksiantoa ja asettuu sen ja perinteisen kutsukilpailun välimaastoon.

Kanavanvarsi merkittävässä roolissa

Arvioinnissa kiinnitettiin huomiota erityisesti kaupunkikuvallisesti merkittävän kanavanvarren arkkitehtoniseen kokonaisuuteen sekä yleisesti asuinkorttelin laadukkaaseen lopputulokseen.

Kohdekorttelin suunnitteluhaasteiksi muodostuivat pistetalojen korkeus ja rakennusmassojen suhde rakennusten kapeahkoihin väleihin, joihin osa asunnoista väistämättä suuntautui. Asuntojen suuntautuminen ja niistä avautuvat näkymät vaikuttivat korttelin asettelussa sekä asuntojen asuttavuuteen että niiden myytävyyteen. Kortteliin sijoittuu hallinta- ja rahoitusmuodoltaan sekä asuntojakaumaltaan erityyppisiä asuinrakennuksia, joten huomiota kiinnitettiin myös näiden hyvinkin paljon toisistaan poikkeavien ratkaisujen onnistuneeseen hallintaan yhtenäisessä korttelikokonaisuudessa.

Merkittäväksi arvioinnissa nousi korttelin suhde muodostuvaan kaupunkitilaan, erityisesti korttelin eteläpuoliseen Pumppuasemanraittiin ja siihen rajautuvaan kanavaan. Keskeistä oli korttelin ja sen jalustan aktiivinen suhde Pumppuasemanraitin katutilaan ja kanavanrantaan.

B&M hallitsi kokonaisuuden

Kaikki kilpailijat onnistuivat vaativassa tehtävässä hienosti, ja suunnitelmien esitystapa oli näyttävä. Monipuolisimmin tehtävään oli paneutunut Arkkitehtuuritoimisto B&M ehdotuksessaan *Sinoperi*, joka oli asumisen ratkaisuiltaan huolella tutkittu ja perusteltu ja sisälsi monia eläytyviä yksityiskohtia erityisesti korttelin jalustaosassa, pihatasossa ja korttelin liittymisessä katumiljööseen.

Voittajaehdotuksen vahvuus on sen kokonaisvaltainen ja tehtävän kaikki tasot huomioon ottava suunnitteluote. Ehdotuksen erityisansioksi katsottiin sen liittyminen ympäröivään kaupunkitilaan, etenkin Pumppuasemanraittiin ja kanavanrantaan. Kadulle avautuvat yhteis- ja liiketilat sekä muuri- ja pergolaratkaisut tukevat elävää katutilaa, samoin kuin pienet yksityiskohdat, jotka tarjoavat paikkoja viipyilyyn ja oleskeluun kanavan tuntumassa. Kokonaisuutta täydentävät tiimin maisemasuunnittelijan Maanlumon herkät ja teemoja kauniisti varioivat pihasuunnitelmat.

Muut ehdotukset olivat monelta osin erittäin ansiokkaita, mutta ne eivät nousseet kokonaisuuden hallinnan ja työstön suhteen voittajaehdotuksen tasolle.

Hannu Huttunen

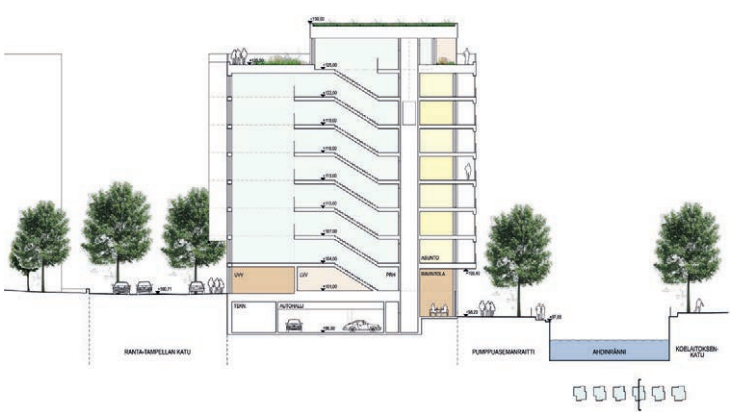

Jyväskylän ruutukaava-keskusta täydentyy

Hannikaisenkadun kutsukilpailussa suunniteltiin asumispainotteista täydennysrakentamista Jyväskylään.

Kilpailun voitti Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit ehdotuksellaan Sirkka.

Kilpailun tarkoituksena oli löytää ratkaisu keskeiselle paikalle Jyväskylän ruutukaavakeskustaan. Tavoitteena oli kaupunkikuvallisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoinen, nykyisten ja tulevien asukkaiden toiveisiin vastaava sekä toteuttamiskelpoinen suunnitelma. Uudisrakentamisen tuli ottaa huomioon ympäristön ajallisesti kerrostunut rakennuskanta ja erityisesti tontilla sijaitseva maamerkki, asuin- ja hotellirakennus Milton.

Kilpailuun oli kutsuttu neljä arkkitehtitoimistoa: Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit, Anttinen Oiva Arkkitehdit, Arkkitehtipalvelu ja Huttunen-Lipasti Arkkitehdit. Kilpailun voitti Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit ehdotuksellaan Sirkka.

Täysin erilaiset ehdokkaat

Vaikeaan tehtävään saatiin kaupunkikuvallisesti ja toiminnallisesti neljä täysin erilaista ratkaisua. Ehdotukset olivat huolella tutkittuja ja havainnollistivat omista lähtökohdistaan rakennuspaikan mahdollisuuksia ja ongelmia.

Uudisrakentamisen enimmäiskorkeus oli jätetty kilpailijoiden harkintaan. Ehdotuksessa *Still* korttelia hallitsi 16-kerrok-

Julkisivu luoteeseen.

sinen asuntotorni, muissa ehdotuksissa kerrosluku oli korkeintaan kahdeksan. Torniratkaisun lisäksi esitettiin asuntojen jakamista kahteen eri rakennukseen (*Uusi sävel*), Y:n muotoiseen pistetaloon (*Ypsilon*) ja suorakulmaiseen lamellitaloon (*Sirkka*). Erimuotoiset rakennusmassat vaikuttivat asuntojen valoisuuteen ja tarjosivat erilaisia näkymiä asunnoista. Ehdotuksissa massan muoto heijastui myös pihatilan jäsentelyyn, pysäköintijärjestelyihin ja naapuritonttien valaistusolosuhteisiin.

Asunnoilta toivottiin uusia ja tavanomaisista poikkeavia ideoita ja ratkaisuja, jotka tukevat keskusta-asumiseen liitettyjä omaleimaisuuden, erityislaatuisuuden ja laadukkuuden mielikuvia. Tehokkuustavoite ja pienasuntovaltainen asuntojakauma eivät kuitenkaan antaneet sijaa näyttäviin irtiottoihin normaalista tuotannosta.

Levollinen ja luonteva voittaja

Voittajaehdotuksessa *Sirkka* uudisrakennuksen oli haluttu jäävän selkeästi alisteiseksi Miltonin maamerkkimäiselle torniosalle. Rakennuksen kahdeksan kerrosta jakautui kolmeen osaan, joiden jäsentely noudatti naapuritalojen räystään ja Miltonin pohjakerroksen antamia linjoja. Uudisrakennus sai näin levollisen ja luontevan aseman korttelikuvassa. Talon kahden ylimmän kerroksen aaltomainen muotoilu seurasi horisontaalisesti Miltonin kattotason holvattuja betonirakenteita ja loi näin uudisrakennukselle selvästi hahmottuvan luonteen.

Ratkaisun keskikäytävällinen ja yksiportainen kerroslamelli oli tehokas. Porrashuone oli valoisa, ja sen tilavuutta oli hyödynnetty porrassyöksyjen kerroksittain vaihtelevalla sijoittelulla. Jatkosuunnittelussa joudutaan tutkimaan pihalla olevien autopaikkojen sijoittamista pääosin pysäköintihallin yhteyteen ja sen vaikutusta ehdotukseen ja kaupunkikuvaan. Voittanut ehdotus tarjoaa hyvät lähtökohdat suunnitelman jatkokehittämiseen.

Ehdotuksen *Still* symmetrisesti suhteellisen korkean jalustan keskeltä nousevaa tornia pidettiin kokonaisvaikutelmaltaan raskaana ja ehkä tahattoman monumentaalisena torniosan siroudesta huolimatta. Ehdotuksen *Uusi sävel* veistoksellinen massoittelu sopeutui hyvin korttelin nykyisten rakennusten vaihtelevaan mittakaavaan. Vahva muoto antoi rakennuksille selkeän identiteetin ja aseman kaupunkikuvassa. Ehdotuksessa *Ypsilon* Y:n sakarat loivat suorakulmaiseen korttelirUudukkoon uusia suuntia, ja talon muoto avasi hienosti näkymiä asunnoista moneen suuntaan. Rakennus vaikutti kuitenkin korttelin keskellä liian massiiviselta.

Mikko Heikkinen

TALON KAHDEN YLIMMÄN KERROKSEN AALTOMAINEN MUOTOILU SEURASI HORISONTAALISESTI MILTONIN KATTOTASON HOLVATTUJA BETONIRAKENTEITA JA LOI NÄIN UUDISRAKENNUKSELLE SELVÄSTI HAHMOTTUVAN LUONTEEN.

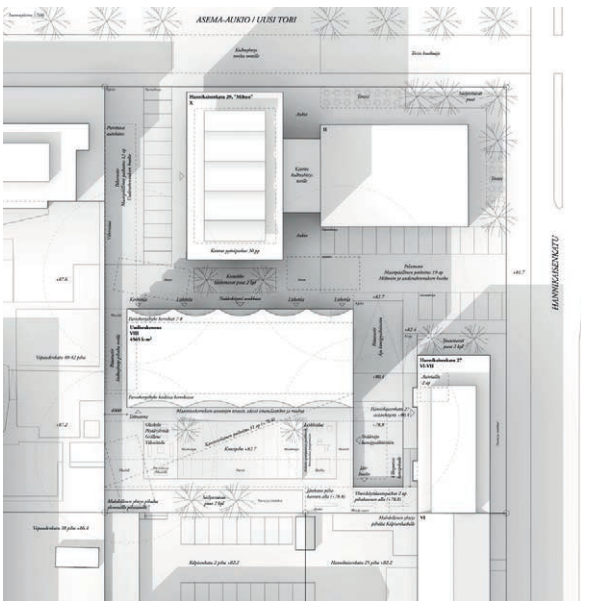

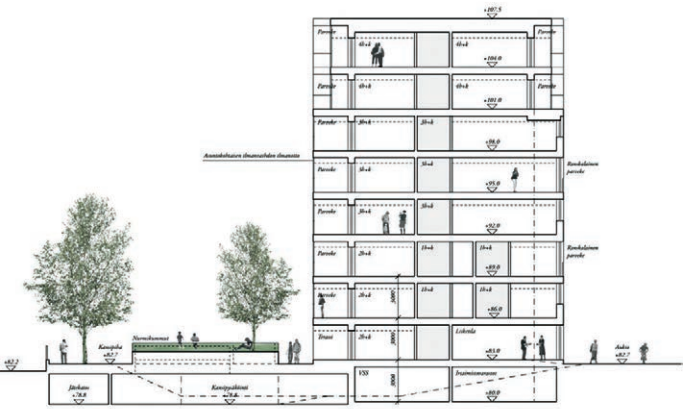

Sirkka.

Tekijät

Voittaja *Sirkka*
Aarti Ollila Ristola Arkkitehdit
Työryhmä: arkkitehti SAFA **Erkko Aarti**, arkkitehti SAFA **Kuutti Halinen**, tekn. kand. **Lauri Klemola**, arkkitehti SAFA **Arto Ollila**, arkkitehti SAFA **Pekka Pohjola**, arkkitehti SAFA **Mikki Ristola**, arkkitehti SAFA **Meri Wiikinkoski**, tekn. kand. **Benjamin Åkerblom**

Ehdotus *Still*
Anttinen Oiva Arkkitehdit

Ehdotus *Uusi sävel*
Arkkitehtipalvelu

Ehdotus *Ypsilon*
Huttunen-Lipasti Arkkitehdit

Tarkemmat tekijätiedot: safa.fi/kilpailut

Palkintolautakunta

AT Hannikaisenkatu Oy: toimitusjohtaja **Tomi Nieminen** (pj.); As Oy Jyväskylän Hannikaisenkatu 27–29: hallituksen puheenjohtaja **Juha Häyrinen**; Jyväskylän kaupunki: projektipäällikkö **Kaisa Hirvaskoski-Leinonen**, asemakaava-arkkitehti **Nana Pentti**, kaavasuunnittelija **Mauri Hähkiöniemi,** kaupunginarkkitehti **Leila Strömberg**; kilpailijoiden valitsema jäsen: professori **Mikko Heikkinen**; sihteeri: arkkitehti SAFA **Antti Pirhonen**, Planest Oy

Still.

Uusi sävel (yllä) ja Ypsilon (alla).

Hurraa-palkinto Aalto-yliopiston Väreelle

Aalto-yliopiston uusi kampuskortteli Otaniemessä sai Espoon rakennuslautakunnan ja rakennusvalvontakeskuksen Hurraa-tunnustuspalkinnon.

Kampuskortteliin kuuluvat Taiteiden ja suunnittelun korkeakoulun käyttöön syksyllä 2018 valmistunut Väre, metroaseman yhteyteen toteutettu A Bloc -kauppakeskus sekä vuoden 2019 alussa valmistuva Kauppakorkeakoulu.

Kun yli 45 000 kerrosneliömetrin laajuinen rakennuskokonaisuus valmistuu, siellä opiskelee 1 850 Aalto-yliopiston opiskelijaa. Kampuksen on suunnitellut arkkitehtuurikilpailulla valittu Verstas Arkkitehdit, ja pääsuunnittelijana toimi arkkitehti SAFA **Jussi Palva**. Pääurakoitsijana oli SRV Rakennus.

Hurraa-tunnustuspalkinto on jaettu vuodesta 2014 lähtien kohteelle, joka toteuttaa tai edistää Espoon rakennusvalvonnan tarkoitusperiä esimerkillisesti. Tänä vuonna kunniamaininnan saivat Tapiolaan valmistuneet asunto-osakeyhtiöt Espoon Franklin ja Espoon Calibri.

Espoossa meneillään tärkeä junahanke

Espoon kaupunginjohtaja **Jukka Mäkelä** lausui tammikuussa Espoolle keskeisestä Tunnin juna -hankkeesta.

”Tunnin juna Turkuun on merkittävä asia koko Etelä-Suomelle, ei vain radan päätepisteille. Rata ei vain kytke yhteen kahta suurta keskusta, vaan tuo kaikki radan varren paikkakunnat tiiviiksi osaksi pääkaupunkiseutua. Tunnin juna on ajankohtaisin infrahanke, koska sen suunnitelmat ovat valmiina ja rakentaminen voitaisiin aloittaa heti”, Mäkelä sanoi.

Tunnin junan toteutus käynnistyy Espoon kaupunkiradasta, jonka suunnitelmat ovat olleet valmiina jo vuodesta 2014. Radan käyttöönotto on mahdollista 4–5 vuoden päästä toteutuspäätöksestä, eli Tunnin junan hyödyt alkaisivat konkretisoitua jo 2020-luvun puolivälissä, jos päätöstä kiirehditään.

Tunnin juna tuo Espooseen merkittäviä uusia mahdollisuuksia asuntorakentamiseen ja työpaikkojen syntymiseen käytännöllisesti ja ympäristöystävällisesti radan varrelle. Suunnittelussa pitkällä oleva hanke on myös Suomen nopein ilmastoteko.

TUOMAS UUSHEIMO

Aalto-yliopiston uusi kampuskortteli. Alla Väre sisältä.

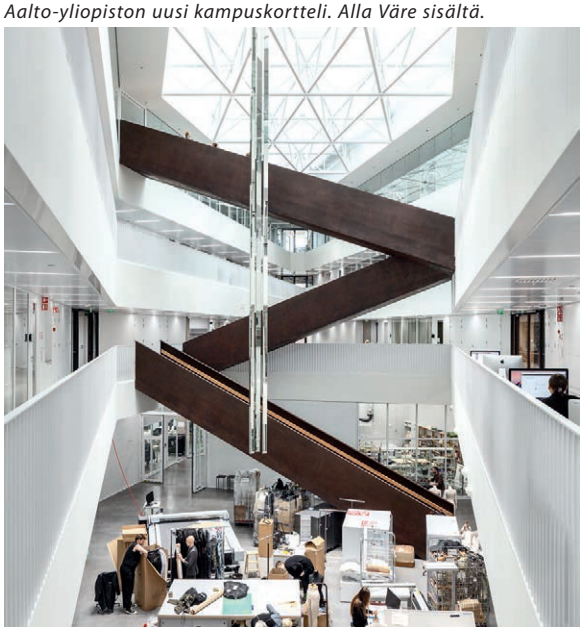

ANDREAS MEICHSNER

As. Oy Espoon Calibri ja As. Oy Espoon Franklin.

ZENTUVO FINLAND OY

Amos Rex on Betonirakenne 2018

Amos Rex palkittiin vuoden 2018 Betonirakenteena taitavasta arkkitehti- ja rakennesuunnittelusta sekä laadukkaasta rakennuttamisesta ja toteutuksesta.

JKMM Arkkitehtien suunnittelema Amos Rex on esimerkillinen kohde arkkitehtonisesta kunnianhimosta ja taidosta. Pääsuunnittelijana toimi **Asmo Jaaksi**.

”Kohde on oivallinen esimerkki betonin käytöstä, jossa museokokonaisuuden muunneltavat sisätilat sekä erityisesti museon vaativat maanalaiset rakenteet että maanpäälliset kupolirakenteet korostavat rakennusmateriaalin tarjoamia mahdollisuuksia. Kaikkien osapuolten toimivalla yhteistyöllä ja osaavalla betonin käytöllä on aikaansaatu rakennusteknillisesti onnistunut, ilmeikäs ja taitavilla detaljeilla varustettu kiinnostava arkkitehtoninen kokonaisuus”, palkintoraati perustelee.

Niin suunnittelu- kuin rakentamisaikana oli varmistettava vaativat pohja- ja kalliorakenteet sekä museon alapuolella kulkevan metron häiriötön toiminta. Teknisesti vaativat purku- ja tuentatyöt sekä uudisrakenteiden mitoitus ja toteutus ovat edellyttäneet huolellista suunnittelua ja valmistelua.

Laajat pilarittomat näyttelytilat

Amos Rexin teräsbetoniset paikalla valetut kupoliholvit mahdollistavat maan alle laajat pilarittomat tilat näyttelyiden toteutukseen. Yläpohjan betonirakenteessa on kolme erisuuruista kupolia, joista nousee kattoikkunakartio. Tasaisen vesikaton osalla on lisäksi kaksi kattoikkunakartiota. Kupolien betonirakenteissa on hyödynnetty materiaalin maksimaalista puristuslujuutta ja betoniteknologiaa. Vinojen pintojen betonointityö on ollut erittäin vaativaa.

Maanalaisessa taidemuseossa on paksuja betonirakenteita yläpohjakupoleiden reuna-alueilla sekä näyttelysalin lattioissa. Paksujen betonirakenteiden kuivattamiseksi kehitettiin uusi salaojaputkiston tyyppinen betoninkuivausmenetelmä, joka perustuu suljettuun ja lämmitettyyn ilmankiertoon ja kosteuden imemiseen rakenteista.

Lasipalatsin aukion kummut on päällystetty arkkitehdin paikalle suunnittelemilla apilanlehden muotoisilla ja pyöreillä betonikivillä.

Kohde on hyvä esimerkki julkisesta rakennuksesta, jossa monipuolisella betonin käytöllä on saatu aikaan ympäristöystävällistä, kestävää ja laadukasta rakentamista. Hankkeessa on hyödynnetty jo olemassa olevaa rakennuskantaa, ja se on oiva esimerkki rakennusten käyttötarkoituksen muutoksesta ja kierrätettävyydestä.

Vuoden Betonirakenne -palkinto annetaan vuosittain kilpailun perusteella rakennuskohteelle, joka parhaiten edustaa suomalaista betonirakentamista. Palkinto annettiin nyt 11. kerran.

Amos Rex palkittiin myös Rakentamisen Ruusulla

Helsingin kaupunkiympäristölautakunta myönsi vuoden 2018 Rakentamisen Ruusun Amos Rexille ja Lasipalatsin peruskorjaukselle. Palkinto jaettiin joulukuussa keskustakirjasto Oodissa.

Amos Rex on luonut Lasipalatsin yhteyteen kansainvälisen tason taidemuseon sekä rohkean kaupunkiaukion. Niiden suunnittelu, rakennuttaminen ja toteutus edustavat korkealuokkaista tilaajan ja suunnitteluosapuolten yhteistoimintaa. Palkinnon jakanut kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston puheenjohtaja **Silvia Modig** totesi, että hankkeessa on yhdistetty hienosti uutta ja vanhaa:

”Upea Lasipalatsi toimii porttina uuteen maanalaiseen tilaan, joka on tuonut myös jännittävää kaupunkitilaa Lasipalatsin sisäpihalle. Jonot museon edessä kertovat, että on onnistuttu luomaan uutta ja kiinnostavaa.”

Amos Andersonin taidemuseon sijoittamista Lasipalatsin tiloihin alettiin suunnitella vuonna 2013. Koska nykyaikaisten näyttelytilojen sovittaminen historialliseen rakennukseen osoittautui mahdottomaksi, päätettiin taidemuseo sijoittaa uudisrakennukseen maan alle. Amos Rexin suunnittelu- ja rakennusvaiheet kestivät viisi vuotta. Hanke toteutettiin Föreningen Konstsamfundetin ja Helsingin kaupungin yhteistyönä.

Palkinnon saivat JKMM Arkkitehdit, Föreningen Konstsamfundet, KOY Helsingin Lasipalatsi, Haahtela-rakennuttaminen ja Sipti. Pääsuunnittelijana toimi **Asmo Jaaksi**.

Harri Salon työpanos sai kunniamaininnan

Rakentamisen Ruusu -kunniamaininnan sai vastaava työnjohtaja **Harri Salo** Haahtela-rakennuttamisesta. Tunnustus myönnettiin rakentamisen parissa tehdystä erityisen ansiokkaasta työurasta ja esimerkillisen huolellisesta työskentelystä rakennushankkeissa.

Rakentamisen Ruusulla Helsingin kaupunki nostaa vuosittain esiin ajankohtaista ja poikkeuksellisen laadukasta rakennettuun ympäristöön liittyvää työtä.

KUVAT: TUOMAS UUSHEIMO

Marja Pekkala 1940–2018

Marja Sirkku Talvikki Pekkala menehtyi Kivelän sairaalassa 30.11.2018. Hän oli syntynyt 12.2.1940 Kemissä. Marjan lapsuudenperhe muutti Helsinkiin vuonna 1957. Arkkitehtuuriopinnot Marja aloitti TKK:n arkkitehtiosastolla Hietalahdessa syksyllä 1959, ja hän valmistui arkkitehdiksi Otaniemessä keväällä 1967. Hänen diplomityönsä huomioitiin samana vuonna Prahassa pidetyn UIA:n kongressin yhteydessä kunniamaininnalla.

Tutustuin Marjaan vuonna 1959 aloitettuamme opinnot samaan aikaan, ja viidennen opintovuoden alussa syksyllä 1964 avioiduimme. Ajan tavan mukaan olimme molemmat opiskelun ohella töissä arkkitehtitoimistoissa. Marjalle tärkein oli professori Osmo Lapon toimisto, jossa hän työskenteli runsaan neljän vuoden ajan.

Valmistumisvuonnamme 1967 voitimme Helsingin maalaiskunnan (nyk. Vantaa) ja Rakevan järjestämän Kulomäen kaavoitus- ja koerakentamiskilpailun, minkä seurauksena perustimme toimiston jo samana keväänä. Siihen tuli alkuun kolmanneksi yhtiömieheksi Heikki Miettinen, johon olimme tutustuneet yhteisillä ulkomaanekskursioilla. Toimisto sai arkkitehtuurikilpailuissa joitakin toisia ja kolmansia palkintoja.

Vuonna 1969 Marja sai jaetun ensimmäisen palkinnon elementtikerrostalokilpailussa. Sen seurauksena toimistomme lähti mukaan perustamaan ATR-toimistot Oy -toimistoyhteisöä yhdessä arkkitehtien Blomstedt, Krogius, Pettersson ja Tuominen sekä Kahri, Mikkilä ja Mykkänen kanssa. Toimisto oli suuntautunut sosiaalisen asuntotuotannon suunnitteluun ja kaavoitukseen. Sen osakastoimistot osallistuivat vuoden 1972 asuntoreformikilpailuun ja voittivat useita palkintoja eri sarjoissa. ATR-toimistot Oy:n hajottua 70-luvun loppupuolella toimintamme jatkui nimellä Arkkitehtitoimisto Pekkala-Seppänen-Mikkilä (myöhemmin Arkkitehtitoimisto PSM Oy) Jussi Mikkilän liityttyä kolmanneksi osakkaaksi. Laajimmillaan toiminta oli 1980- ja 1990-lukujen vaihteessa, jolloin olimme hetken aikaa maan suurin yksityinen asuntosuunnittelutoimisto Suunnittelurenkaan ja Optiplan Oy:n jälkeen.

Marja Pekkala suunnitteli useita mittavia kerrostalokohteita Helsingin ATT:n ja Espoon asuntotuotantoyksikön Espoon Kruunun toimeksiannoista. Asuntokohteiden lisäksi hänelle läheisiä suunnittelutehtäviä olivat erilaiset vanhustentalot ja lasten päiväkodit. Hän suunnitteli kymmeniä päiväkoteja Helsingin, Vantaan ja Espoon tarpeisiin. Toimistotyön ohella hän toimi muutaman vuoden assistenttina TKK:n arkkitehtuurin osastolla opinto-ohjaustehtävissä ja muun muassa SAFAn kilpailuvaliokunnan jäsenenä.

Erityisen rakas ja tärkeä yksittäinen työ Marjalle oli Loviisan vanhan puutalokaupungin säilyttävä asemakaava, jota hän suunnitteli konsulttityönä kaupungin toimeksiantona. Työn yhteydessä hän tutustui ja ihastui kaupunkiin ja kaupunkilaisiin niin, että 70-luvulla hankimme loma-asunnon Loviisan vanhan puukaupungin alueelta Puutarhakadulta. Loviisanpaikasta tuli tuttu monille ystäville ja lähisukulaisille, mutta paikasta luovuttiin runsaan kymmenen vuoden jälkeen.

Vuoden 1977 yhteisen Itä-Afrikan safarimme jälkeen perheeseemme syntyi tytär Ulla. Ullan kanssa Marja vietti useita hiihtolomia kaupunkilomilla Keski-Euroopan pääkaupungeissa, muun muassa Berliinissä, joka oli Marjalle tuttu jo kouluvuosilta.

Marjalle tärkeä paikka oli hänen vanhempiensa ja lapsuutensa kesähuvila Kemijoen suistossa Kuivanuoron saarella avomeren tuntumassa. Se oli pitkään suvun yhteinen kesäpaikka, ja siellä Marja vietti osan kesästään joka vuosi. Kun perikunta möi paikan 2000-luvun alussa, Marja oli jo hankkinut itselleen mökin ja palstan Helsingistä Oulunkylän siirtolapuutarha-alueelta. Siellä hän toteutti rakasta harrastustaan puutarhanhoitoa. Luonnossa liikkuminen – niin vaellus, sienestys, melonta kuin hiihtäminenkin – oli meille molemmille mieluisa yhteinen harrastus. Omilla vaellusmatkoillaan Marja kävi muun muassa Lapissa, Espanjassa ja Nepalissa.

Marja ei ollut yhdistysihminen, ja hän hieman vieroksui järjestäytynyttä yhdistystoimintaa. Tärkeäksi hänelle muodostui kuitenkin epävirallinen yhteisö "Rakentavat naiset", joka koostui pääosin pääkaupunkiseudulla toimivista naispuolisista asuntorakennuttajista, rahoittajista ja arkkitehdeista. Naisyhteisön tilaisuuksiin ei miehillä ollut asiaa, paitsi juhliin kutsuttuina tai erilaisten tilaisuuksien sponsoreina. Tilaisuuksia riittikin, ja naiset nauttivat usein esimerkiksi seminaarimatkoista Lapin suuntaan. Naisverkosto viihtyi hyvin yhdessä.

Marja oli näennäisestä pidättyvyydestään huolimatta hyvinkin avoin ja välitön ihminen, jonka seurasta pidettiin. Etenkin tyttäremme Ulla serkkuineen muistaa hänet kiehtovana ja eläytyvänä tarinankertojana. Marja oli erinomainen vaimo, äiti, toveri ja rakas ystävä. Häntä kaipaamaan jäävät lähiomaisten lisäksi monet ystävät, kollegat ja yhteistyökumppanit.

Matti Seppänen
Marja Pekkalan puoliso, opiskelu- ja työtoveri

Danske Bankilta etuja sijoituspalveluihin

Danske Bank ja korkeakoulutettujen keskusjärjestö Akava syventävät yhteistyötään sijoittamiseen ja säästämiseen. Aiemmin Danske Bank on tarjonnut etuja akavalaisten liittojen vastavalmistuneille ja liittojen jäsenille asuntolainan erikoismarginaalilla.

Akavalaisten liittojen jäsenet saavat etuja uusista Danske Kaupankäynti-, Danske Varainhoito- ja Danske Sijoitusneuvonta -palveluista riippumatta siitä, minkä pankin asiakkaita he ovat.

Danske Bankin tuoreen kyselytutkimuksen mukaan korkeakoulutetuista aikoo sijoittaa osakkeisiin vuonna 2019 lähes neljännes, kun muun väestön osalta osuus on 16 prosenttia. Rahastoihin korkeakoulutetuista aikoo sijoittaa kolmannes, muusta väestöstä 24 prosenttia.

Edut sijoituspalveluista Akavan jäsenliittojen jäsenille:

Akavalainen sijoittaa edullisemmin, vaikka ei siirtäisi kokonaisasiakkuutta:

- Danske-tili ja verkkotunnukset veloituksetta.
- Kaupankäynti Online -palvelu ilman kuukausimaksuja ja arvo-osuustilin siirto Danske Bankiin nolla euroa. Akavalainen maksaa vain välityspalkkiot kaupoista. Lisäksi etuja sijoittajan lisäpalveluista.
- Danske Varainhoito- ja Danske Sijoitusneuvonta -palveluista 15 %:n alennus.
- Yrittäjälle ilmainen kartoitustapaaminen ja tukea henkilökohtaisissa lainopillisissa asioissa.
- Kolme erilaista tapaa sijoittaa: Danske Varainhoito henkilölle, joka haluaa jättää varallisuutensa kokonaan pankin hoidettavaksi, Danske Sijoitusneuvonta sijoittajalle, joka haluaa pankilta sijoitusneuvontaa mutta haluaa tehdä lopulliset sijoituspäätökset ja kaupat itse, sekä Danske Kaupankäynti, joka tarjoaa aktiiviselle kaupankävijälle pääsyn 25 sijoitusmarkkinalle kilpailukykyiseen hintaan.

Tampereesta kiinnostava arkkitehtuuri-kaupunki

SAFAn paikallisasiamiehenä Tampereella on aloittanut **Kasmir Jolma**. Hän toimii yrittäjänä kilpailuvoiton pohjalta perustamassaan Jolma Arkkitehdit -toimistossa.

– Tampere on kiinnostava ja kehittyvä kaupunki, jossa koulutetaan innovatiivisia arkkitehteja. Tampereen design- ja arkkitehtuuriviikko on tuonut kaupunkiin valtakunnallisesti kiinnostavia puhujia, tapahtumia ja näyttelyitä jo yli kymmenen vuoden ajan. Silti Tampereen vetovoimaisuus voisi olla aivan toisella tasolla kuin nyt. Arkkitehtuurin ja designin näkyvyys tulisi olla jatkuvaa. Tampere tarvitsee paikan, jossa arkkitehtuuri ja arkkitehdit pääsevät näkyviin ja luomaan uutta, Jolma sanoo.

Tampereen Arkkitehtuuri- ja designhub

Jolma pitää tärkeimpänä tavoitteenaan uudessa pestissään tukea Arkkitehtuuri- ja designhubin syntymistä Tampereelle. Hubia edistävät tavoitteet nivoutuvat TamSAFAn vuoden 2019 toimintasuunnitelmaan: verkostojen kehittäminen, arkkitehtuurin monipuolisen näkyvyyden edistäminen sekä Tampereen vetovoimaisuuden parantaminen erityisesti nuorten arkkitehtien silmissä. Opiskelijoiden ja nuorten arkkitehtien ottaminen mukaan tukee alan uusiutumista ja kiinnostavan ympäristön luomista.

– Keskuksen tehtävänä olisi toimia näyttelytilana arkkitehtuurille ja tuoda esiin niin paikallista osaamista ja onnistumisia kuin kansainvälisesti kiinnostavia teemoja. Keskuksen yhteydessä toimivassa hautomossa nuoret arkkitehdit voisivat yhdistää voimansa, kehittää osaamistaan, saada näkyvyyttä ja edellytyksiä rakentaa parempaa ympäristöä. Keskus tarjoaisi mahdollisuuden tuoda kiinnostavalla tavalla yhteen yritykset, opiskelijat, kaupungin ja laajan yleisön.

Helsingissä käynnissä olevan arkkitehtuuri- ja designmuseohankkeen Jolma näkee mahdollisuutena myös Tampereelle. Hubin on tarkoitus olla omaleimainen kokonaisuus, joka ei kilpaile Helsingin museon kanssa. Se tarjoaisi mahdollisuuden rakentaa aktiivista kaksisuuntaista yhteyttä Helsingin ja Tampereen välille.

Seuraavana vaiheena on selvittää tarvittavia verkostoja, rahoituskanavia ja tiloja:

– Otan mielelläni vastaan ideoita ja kommentteja: asiamies.tampere@safa.fi.

ANTAA TULLA VAAN.

Sillä myönnämme veden- ja kosteudenkestävyyden osalta LAMI-ovilevyille ja -karmeille normaalissa käytössä **25 VUODEN TAKUUN**.

Tutustu ensiluokkaisiin, kotimaisiin erikoisoviimme osoitteessa WWW.LAMIDOORS.COM

50 YEARS 1966-2016
GRP - DOORS
LAMI

MUOVILAMI OY – Hygieenisiä LAMI-ovia yli 50 vuoden kokemuksella ja ammattitaidolla

Vuokralaiseksi mökki Koppeloon

Kiinnostaako kesänvietto Vähä-Kiljavalla? Hae mökki Koppeloon vuokralaiseksi kaudelle 1.5.2019–30.4.2020.

Mökki Koppelo on kooltaan 50 neliötä, ja sen vuosivuokra on 2 150 euroa (+ sähköt). Vuokraan sisältyy saunavuoro. Puurakenteinen mökki on rakennettu vuonna 1965. Varusteisiin kuuluu jääkaappi ja sähköliesi. Mökissä on sähkölämmitys ja takka. Vuokralainen sitoutuu mökin ylläpitoon ja osallistumaan talkoisiin. Mökkiin on mahdollista tutustua paikan päällä.

Hakemukset tulee lähettää 28.1.2019 mennessä isännöitsijälle sähköpostitse.

Lisätietoja:
Vähä-Kiljavan isännöitsijä Arto Huttunen,
040 559 5806, arto.huttunen@elisanet.fi
www.safa.fi > Kiinteistöt > Vähä-Kiljava

Arkkitehtipäivät

17.5.2019
Lasipalatsi
Helsinki

ATL

ARKKITEHTI-
TOIMISTOJEN
LIITTO

Kuka ratkaisisi kaupungin?

Santeri Ahopelto.

SOFIA AMBERLA

Arkkitehtitoimistojen liitto ATL järjesti keväällä 2018 arkkitehtiopiskelijoille suunnittelukilpailun, jonka tarkoituksena oli vastata kysymykseen ”Miten kuvata arkkitehtitoimistojen arvoa ja merkitystä?”. Kilpailun voitti **Santeri Ahopelto**, kolmannen vuosikurssin arkkitehtiopiskelija Oulun yliopistosta idealla, jonka lopputuloksena syntyi mustavalkea, miniatyyrikokoinen Rubikin kuutio – ATL-kuutio.

ATL-kuution sivuissa esiintyy kuusi erilaista Suomelle tyypillistä arkkitehtonista tyyliä: uusrenessanssi, jugend, 20-luvun uusklassismi, funktionalismi, 70-luvun elementtirakentaminen ja nykyaika. Mikä inspiroi sinua kuution suunnitteluun, Santeri Ahopelto?

– Kuulin kilpailusta, kun istuin bussissa matkalla yliopiston ekskursiolta takaisin Ouluun. Päätin, että jos matkan aikana saan idean, otan osaa kilpailuun. Selasin samalla uutisia ja silmääni sattui **Sauli Niinistön** uusi muotokuva, joka oli julkistettu juuri samana päivänä. Katsoin mosaiikkimaista teosta, jonka ovat laatineet yhteensä sata eri taiteilijaa, ja aloin pohtia, että eikö kaupunkikin ole kuin mosaiikki, jonka muodostavat lukuisat erilaiset asiat. Se oli pohja-ajatus, jota lähdin edistämään, ja mietin, miten ideasta saisi osallistavan, mosaiikkimaisen esineen. Nopeasti mieleeni tuli Rubikin kuutio.

Miten suunnitteluprosessi eteni?

– Kun olin saanut idean, kaikki tuntui itsestäänselvältä. Piti vain valikoida kuution sivuihin kuusi esimerkkiä Suomen kaupunkirakentamisessa esiintyvistä rakennustyyleistä. Kuutioon haettiin pelkistettyjä malleja, julkisivukarikatyy-

ATL etsii assistenttia

ATL haluaa palvella jäseniään paremmin ja keskittää panostaan myös viestintään ja edunvalvontaan. Siksi etsimme toimistollemme osa-aikaista assistenttia – jos tunnet palveluhenkisen ja asiat näpeissä pitävän assistentin, ilmoita Kallelle: kalle.euro@atl.fi.

reja, sillä ne piti saada sovitettua pienelle alalle. Yhdessä ATL:n kanssa valitsimme sopivat, tarpeeksi helposti lähestyttävät mallit. Toteutus syntyi ihan tavallisella viivapiirustuksella.

Mitä kuutio viestittää?

– Kaupunki on monien tekijöiden aikaansaama mosaiikki – rakennusten julkisivut peilaavat aikansa arvoja. Halusin herätellä ihmisiä pohtimaan sitä, miten monelta kantilta kaupunkia ja maailmaa voidaan katsoa ja kuinka jokainen erilainen näkökulma on arvokas ja tärkeä osa kokonaisuutta. ATL-kuutio kuvastaa arkkitehtuurin monia kasvoja ja arkkitehtitoimistojen työn merkitystä. Kun kuution sivut ovat hujan hajan, on se kuin miniatyyriversio kaupungista, jossa erityylisiä julkisivuja on vieri vieren. Sanoisin, että kaupungin yhdenmukaistaminen on vähintään yhtä vaikeaa kuin tämän kuution ratkaiseminen.

Oletko jo kuullut, että joku olisi ratkaissut ATL-kuution? Kauanko sinulla kuluu aikaa sen ratkaisemiseen?

– En ole kuullut, mutta ehkä joku onkin. Kyllähän noita jotkut osaavat aika nopeasti ratkaista. En tosin tiedä, tuottaako mustavalkoisuus tai julkisivugrafiikka lisää haastetta hommaan. Itse olen aiemmin saanut muista Rubikin kuutioista ratkaistua vain yhden sivun. Nyt täytyy kyllä viimeistään alkaa harjoittelemaan.

Henriikka Uotila

ATL:n jäsensivut avautuivat

Arkkitehtitoimistojen liitto ATL sai vuoden 2018 lopulla valmiiksi jäsensivu-uudistuksensa toisen vaiheen. Rekisteröitymisen takana olevat palvelut ovat nyt tarjolla jäsenillemme. Jäsensivusto täydentyy jatkuvasti, ja sieltä löytyy jatkossa myös koulutustemme aineistot.

Toimintajärjestelmä jakoon jäsentoimistoille

Yksi merkittävä yksityiskohta uudistuksessa on se, että entinen laatujärjestelmä, nykyinen toimintajärjestelmä, jaetaan jäsensivujen kautta kaikille jäsenille muokattavana dokumenttina. Toimintajärjestelmämallia täydennetään aina tarpeen mukaan. Kukin toimisto voi räätälöidä siitä oman toimintajärjestelmänsä. ATL:n malli on laadittu huomioiden Rakentamisen Laatu RALAn sertifioinnin muoto- ja otsikointitasot.

Jäsenrekisteri uudistui

Samalla kun jäsenpalvelut julkaistiin, tuli käyttöön myös uusi jäsenrekisterimme. Sen kautta toimistot ilmoittavat keskeiset tietonsa ATL:lle. ATL:n jäsenmaksulaskutus ja ATL:n ryhmävastuu- ja omaisuusturvavakuutusten laskutus tehdään jatkossa rekisteriin tehtyjen ilmoitusten perusteella. Uudet rekisteritunnukset toimivat kirjautumisavaimena myös netin jäsensivuille; vanhat tunnukset ovat uudistuksen myötä poistuneet käytöstä.

Muistakaa täyttää tietonne rekisteriin, jotta saatte oikeat laskut oikeaan osoitteeseen ja pääsette käyttämään uusia palvelujamme.

Naantali on kaunis kaupunki,
jolla on rikas historia.
Rakennamme myös tulevaisuuttamme rohkeasti.

Palkkaamme

KAKSI ARKKITEHTIA

monipuolisiin kaupunkisuunnittelun tehtäviin
asemakaavoituksen, rakennussuunnittelun,
kaupunkikehityshankkeitten
ja rakennusvalvonnan parissa.

Hakemukset 11.2.2019 mennessä:
kuntarekry.fi tai naantali.fi
Lisätietoja: www.naantali.fi – avoimet työpaikat

Naantali

LINJALLA TÖITÄ TARJOLLA

Haemme Oulun, Helsingin ja Jyväskylän toimistoihimme kokeneita ammattilaisia ja nuoria kykyjä mielenkiintoisiin julkisen rakentamisen projekteihin sekä monipuolisiin kaupunkisuunnittelu-, työympäristö- ja asuinhankkeisiin.
Pääasiallinen työkalumme on ArchiCad. Olemme avoin, reilu ja kannustava työyhteisö.

Toimita vapaamuotoinen työhakemus ja CV osoitteeseen rekry@linja-arkkitehdit.fi
Lisätietoja saat numerosta 08 311 3710

LINJA ARKKITEHDIT

SCHAUMAN ARKKITEHDIT HELSINKI HAKEE:

ARKKITEHTI
RAKENNUSARKKITEHTI
SUUNNITTELUASSISTENTTI
ARK-YO

Schauman arkkitehdit on 1975 perustettu 38 henkinen arkkitehtitoimisto. Toimistomme sijaitsevat Turussa ja Helsingissä.

Etsimme työntekijöitä Helsingin toimistoon Ratakadulle. Vireillä on mielenkiintoisia ja monipuolisia projekteja. Työskentelemme Archicadillä.

Hakemus ja CV palkkatoiveineen 15.2.2019 mennessä:
rekry@schaumanarch.fi

Lisätiedot sekä yhteydenotot:

Janne Helin +358-2-2515555
Jonas Kanerva +358-400-648545
www.schaumanarch.fi

Vantaan tilakeskukseen

RAKENNUTTAJA-ARKKITEHDIKSI

Haku on auki 11.2.2019 asti
Haemme joukkoomme kahta rakennuttaja-arkkitehtia, oletko sinä toinen heistä?

Vantaan kaupungilla pääset rakennusalan näköalapaikalle tekemään merkityksellistä työtä mielenkiintoisten hankkeiden parissa.

Rakennuttaja-arkkitehtina ohjaat Vantaan omien toimitilahankkeiden suunnittelua, laadit tarveselvityksiä ja hankesuunnitelmia ja hankit suunnittelupalveluja. Tehtävään kuuluu vastuullesi nimettyjen sekä uudisrakennus- että peruskorjaushankkeitten johtaminen ja suunnitteluryhmän ohjaaminen muiden asiantuntijoidemme avustuksella. Suunnittelutamme lähes kaikki kohteemme tietomalliperusteisesti.

Toimipisteemme sijaitsee Tikkurilassa.
Tarjolla on myös ison työnantajan työsuhde-edut.

Lisätietoja

Hankesuunnittelupäällikkö
Ifa Kytösaho, 040 749 2595,
Rakennuttamispäällikkö
Juha Vuorenmaa, 040 534 6960

Hae työpaikkoihin sähköisesti
www.vantaarekry.fi

Hae molempia paikkoja, hakemuksia ei voi siirtää vakanssilta toiselle.

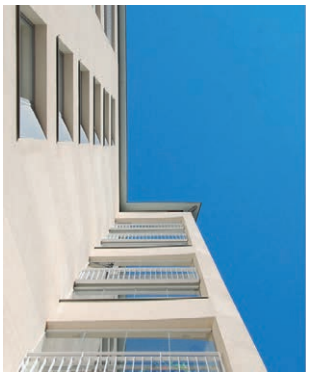

ARKKITEHTI, ARKKITEHTIOPISKELIJA

Työtä tarjolla monipuolisten asunto- ja julkisten rakennusten sekä kaupunkisuunnittelun ja korjausrakentamisen parissa.

Etsimme sekä projektinhoitoon kykeneviä ammattilaisia että innostuneita ja opinhaluisia työryhmän jäseniä.

Työskentelemme mm. Revit, AutoCad ja 3D-max-ohjelmistoilla.

Hakemukset ja tiedustelut sähköpostilla: rekry@arksi.fi tai postitse.

KIRSTI SIVÉN & ASKO TAKALA ARKKITEHDIT OY
Korkeavuorenkatu 25 A 5, 00130 Helsinki www.arksi.fi

Etsimme **arkkitehtia** vaativaan restaurointi- ja korjaussuunnitteluun. Kokemus työmaa-arkkitehdin tehtävistä on eduksi. Suunnittelun työvälineenä käytämme Archicadia.

Lähetä meille työhakemus ja ansioluettelo osoitteeseen: rekry@arkkitehditmustonen.fi
Lisätietoja saat samasta osoitteesta.

www.arkkitehditmustonen.fi

Gullkronan, kuva: Tuomas Uusheimo

ARKKITEHTI

RAKENNUSARKKITEHTI/
ARKKITEHTIYLIOPPILAS

Haemme Revit-taitoisia kokeneita projektinvetäjiä asuntosuunnittelutehtäviin sekä rakennusarkkitehtejä ja arkkitehtiopiskelijoita avustaviin suunnittelutehtäviin.

Vapaamuotoiset hakemukset osoitteeseen:

mail@h-l-p.fi

HUTTUNEN-LIPASTI ARKKITEHDIT
www.h-l.fi

Ammattilaisjoukkueemme laajenee!

Jos olet nuorempi tai kokeneempi suunnittelija ja kiinnostunut kotimaisista tai kansainvälisistä erityishankkeista pitkäaikaisella työsuhteella, laita hakemus tulemaan

Revit- ja asuntosuunnittelukokemus katsotaan eduksi

Lahdelma & Mahlamäki arkkitehdit

rekry@lma.fi +358 10 315 4300 www.lma.fi

Helsinki

Kaupunkiympäristö
helsinkirekry.fi

Kaupunkiympäristön toimiala suunnittelee, rakennuttaa ja ylläpitää Helsingin kaupunkiympäristöä sekä tarjoaa siihen liittyviä palveluja.

Haemme luovaa ja vuorovaikutustaitoista

Arkkitehtia

(Työavain 6-3-19)

kaupunkisuunnittelu- ja asemakaavoitustehtäviin Länsisatama-Kalasatama -tiimiin.

Arkkitehdin tehtäviin kuuluu Länsisatama-Kalasatama -tiimin arkkitehdin tehtävät sekä osallistuminen tiimin työhön. Tehtäviin kuuluu myös itsenäisten asemakaavahankkeiden valmistelu.

Tällä hetkellä tiimin vastuualueella rakennetaan noin kolmannes Helsingin asuintaloista. Tiimin suunnittelualueina ovat Ruoholahti, Jätkäsaari ja Hernesaari Länsisataman alueella sekä Kalasatama, jossa painopiste on Suvilahdessa, Hanasaaren ympäristössä ja Hermanninrannassa.

Saat Helsingin kaupungin hyvät työsuhde-edut ja mahdollisuuden kehittää ammattitaitoasi asiantuntevassa organisaatiossa. Tehtävä on vakinainen. Työsuhde alkaa 1.5.2019 tai sopimuksen mukaan.

Lisätietoja tehtävästä antaa tiimipäällikkö Matti Kaijansinkko, p. 310 37195, matti.kaijansinkko@hel.fi. Tarkemmat tiedot ja hakemukset 21.2.2019 mennessä: **www.helsinkirekry.fi**. Työavaimen numero ohjaa ilmoitukseen.

Helsingin kaupunki edistää henkilöstön yhdenvertaisuutta ja laaja-alaista tasa-arvoa

Kaupunkiympäristön suunnittelu/Rakennusvalvonta

LUPA-ARKKITEHTI 1-335-18

Tampere on kasvava ja kehittyvä kaupunki, johon rakennetaan uutta ja vanhoja alueita otetaan uuteen käyttöön. Lupa-arkkitehdin tehtäviin kuuluu mm. rakentajien neuvonta, hankkeiden rakennustekninen tutkinta, kaavoituksen toteutuksen valvonta sekä kaupunkikuvan valvonta.

Haastavat ja monipuoliset tehtävät odottavat tekijäänsä, tukenasi on asiantunteva ja mukava tiimi.

Lisätiedot: Lupa-arkkitehti Annika Alppi, puh. 040 806 2639.

Katso tarkemmat kuvaukset ja hakuohjeet: www.tampere.fi/tyo

TAMPEREEN KAUPUNKI

Lisää avoimia työpaikkoja: www.safa.fi

Suomen Kulttuurirahaston maakuntarahastojen haku: skr.fi

MYYDÄÄN

Archicad 21-lisenssi sopivaan hintaan!
hannele.laurinharju@arkdesignare.fi 040 4145909

Pienoismallitoimisto HELIÖVAARA
www.jaakkoheliovaara.fi
050 4337 499
CNC-työstöt, 3D-tulostus

TILITOIMISTO A-PALVELU OY
Korkeavuorenkatu 43 D, 00130 HELSINKI
puh. (09) 6801 368
tilitoimisto@apalvelu.fi

Muotoilun
Antti Nurmesniemi
jatkokoulutusapurahat lukuvuodelle 2019–2020.
Hakuaika 4.2.–30.4.2019.
Lisätiedot www.askonsaatio.fi

AKL
Posti Oy

Posti Green

AJATONTA TYYLIKKYYTTÄ LASITIILILLÄ

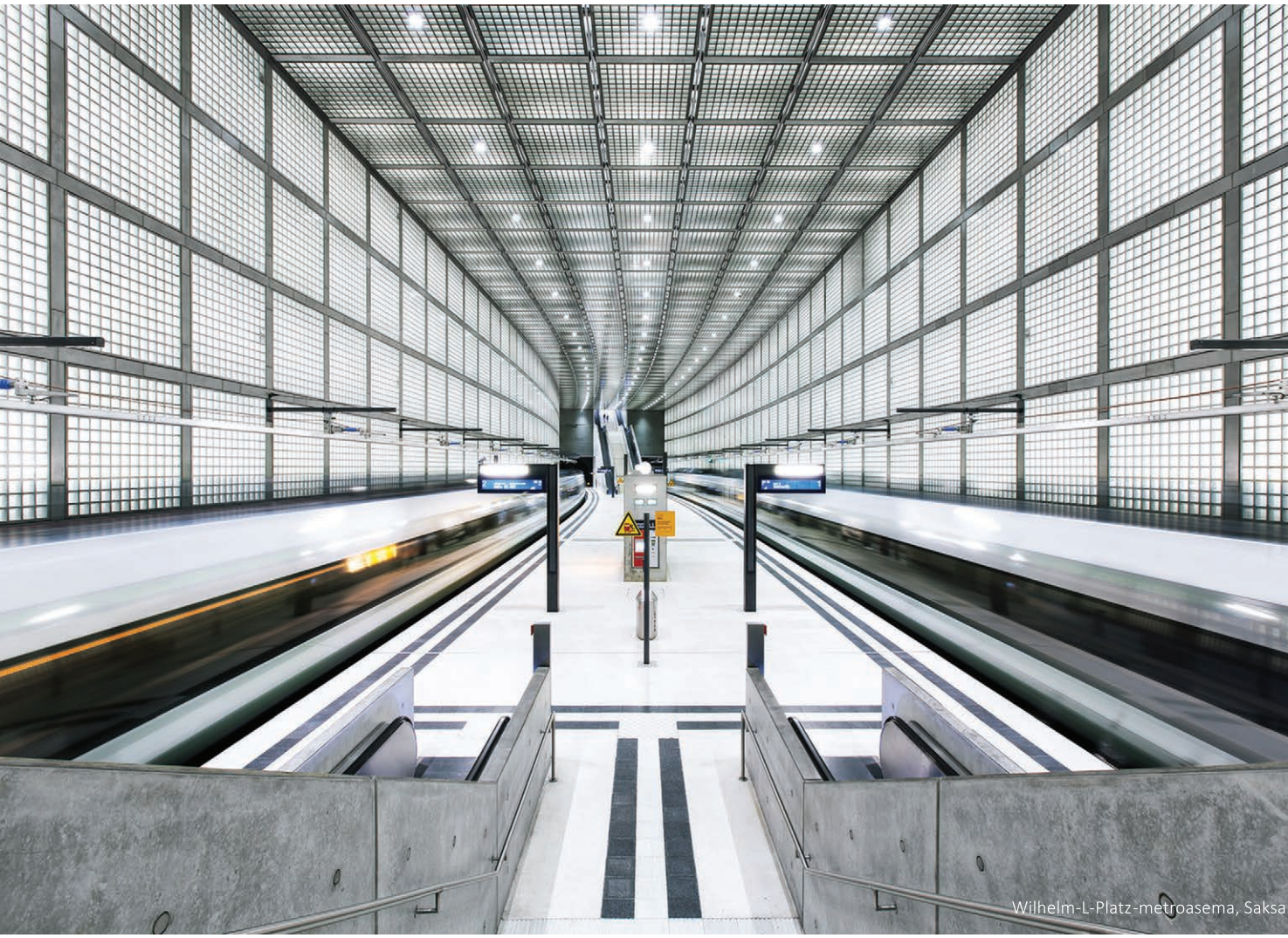

Wilhelm-L-Platz-metroasema, Saksa

Markkinoiden monipuolisin lasitiilimallisto. VITREA lasitiiliä on saatavana myös matalaenergiateknologialla, paloa osastoivana, luodinkestävänä ja ääntä eristävänä. Valmistusprosessin johdosta tiilillä päästään lähes 1.0 U-arvoon joko käyttämällä kohteeseen soveltuvaa Vitrean asennusjärjestelmää tai erikoismuurausta. Kysy lisää monipuolisista toteutustavoista.

VITREA
ERIKOISLASIT

Lisätietoja:
www.vitrea.fi
09 8190 450